ЛИСТ ПРАВОСЛАВНЕ ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ

Виноград Господњи

Година петнаеста | Број 2 | Нови Сад | О Педесетници 2019. | Бесплатан примерак

И испунише се сви Духа Светога и стадоше говорити другим језицима, као што им Дух даваше да казују (ДАп. 2, 4).

Са благословом Његовог Преосвештенства
Епископа новосадског и бачког Господина др Иринеја

Лист православне Епархије бачке

Година петнаеста, број 2,
Нови Сад, о Педесетници 2019.

Уредник:
Протојерej-ставрофор Миливој Мијатов

Чланови уредништва:
Протојерej Милован Миодраговић
Протојерej Владан Симић
Протојерej Жељко Латиновић
Протонамесник Милорад Мировић
Презвитер Игор Игњатов
Презвитер Лео Малешевић
Катихета Данило Михајловић

Лектор и коректор:
Јерej Александар Поповић

Уредништво:
Змај-Јовина 4, 21000 Нови Сад
Електронска адреса:
vinogradgospodnji@gmail.com
www.eparhija-backa.rs

Техничка обрада и штампа:
Принт студио ИН, Нови Сад

Тираж:
12.000 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад 271.2 (5)
ВИНОГРАД ГОСПОДЊИ:
Лист Православне Епархије бачке
/Главни и одговорни уредник протојерej-
ставрофор Миливој Мијатов - год. 1, бр. 1 (1976)
- год. 25 бр. 82 (2000); Год. 1, бр. 1 (2001) - Нови
Сад: Епархија бачка, 1976-2000; 2007 - 29 цм
Четири пута годишње, - Први бројеви објављени
под насловом: Драгим мојим парохијанима

ISSN 0353 / 1783, COBISS.SR-ID 16504322

САДРЖАЈ

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ 3

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА 5

ОСМИ ДАН
Празнично слово о Духу Светом 6

РАЗГОВОР
Осам векова аутокефалије 10

БИБЛИЈСКИ ПОЈМОВНИК
Откривење Божје 13

СТАРЕЧНИК
Поуке о старцима 14

ИЗ ЛЕТОПИСА
Иконостас храма Светог великомученика Георгија у Старом Бечеју 16

ПОРТРЕТИ ГОВОРЕ
Олга Хаџић 18

ОЧЕ, ДА ТЕ ПИТАМ
У чему се данас огледа актуелност празника Духовдана или Педесетнице? 19

ИЗ СВЕТООТАЧКЕ РИЗНИЦЕ
Врт у време зиме 20

ИЗ ШКОЛСКЕ КЛУПЕ
Светосавска беседа 21

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ
Епископ бачки Иринеј – Предговор српском издању докторске дисертације 22

Свети Василије Велики 23

ЈУБИЛЕЈ
Свети Сава је узор како се води Помесна Црква и зашто се постиже аутокефалија 24

АКТУЕЛНОСТИ 29

ИЗДАЊА ЗА ДЕЦУ 33

КАЛЕНДАР АКТИВНОСТИ ЕПИСКОПА БАЧКОГ 34

СВЕТИЊАМА У ПОХОДЕ 38

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Саопштење за јавност Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве са редовног заседања одржаног у манастиру Жичи и Београду од 9. до 18. маја 2019. године

Овогодишње редовно заседање Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве започето је 9. маја у манастиру Жичи, првом седишту аутокефалне Српске Цркве, а 800-годишњицу те аутокефалије, пуне црквене самосталности, великог дара Божјег и великог дела Светога Саве, прослављамо ове године. После свете саборне архијерејске Литургије и призива Светога Духа у храму манастира Жиче одржане су, под председништвом Његове Светости Патријарха српског г. Иринеја, прве саборске седнице у самом манастиру, 9. и 10. маја, да би Сабор наставио са радом у Патријашијском двору у Београду од 11. маја до завршетка овогодишњег заседања. У раду Сабора учествовали су сви епархијски архијереји Српске Православне Цркве осим Епископа западноевропског г. Луке.

На почетку прве саборске седнице Његова Светост Патријарх је присутним епископима упутио, по устаљеној пракси, приступну поздравну реч, у којој је указао на суштинска питања живота и мисије Српске Православне Цркве у савременом свету, препуном, с једне стране, великих духовних изазова и искушења, а са друге стране и отворених могућности за рад на духовној обнови нашег народа.

Већ на самом почетку свога рада Сабор је изузетну пажњу посветио богослужбеном прослављању и духовно-културном обележавању великог јубилеја, осамстогодишњице стицања аутокефалног статуса наше Цркве (1219 – 2019), како на нивоу читаве Цркве у манастиру Жичи и у Београду, у октобру, тако и по свим њеним епархијама. Поводом великог јубилеја, 800-годишњице аутокефалије наше Цркве, у саборској дискусији о начину стицања исте изнесен је једнодушан став свих присутних архијереја о апсолутно канонском карактеру светосавске аутокефалије. Ваља истаћи да ће прослава бити настављена и током читаве идуће, 2020. године, а одлучено је и да се те исте године молитвено и свечано обележи још један значајан јубилеј – стогодишњица уједињења покрајинских Цркава у једну јединствену Српску Православну Цркву и васпостављања њеног статуса аутокефалне Патријаршије.

На позив Сабора, Патријаршију су посетили председник Републике Србије г. Александар Вучић и председавајући Председништва Босне и Херцеговине г. Милорад Додик. После заседања, у свечаној дворани за пријеме, Сабор је са дужном пажњом саслушао излагања двојице српских лидера о стању и проблемима нашег народа у Србији и Републици Српској, али и шире, као и о напорима и неравноправној борби са моћницима за очување Косова и Метохије у саставу Србије и о подршци и свеобухватној помоћи државе Србије нашем народу да опстане на најсветијој српској земљи, Косову и Метохији, и, паралелно, о братској сарадњи државних органа, образовних и културних установа и свих осталих носилаца јавне одговорности у Србији и у Републици Српској, на добро нашег народа с обе стране Дрине и на његово опште добро, ма где да живи.

Током Сабора одржана је и седница Централног тела за довршење Спомен-храма Светог Саве на Врачару, са извештајем о свим досадашњим

Саопштење

радовима, извршеним уз велику помоћ државе и прилозима побожног народа, нарочито о постављању мозаикâ од стране руских уметника, и најавом свечаног великог освећења Храма следеће године.

Као и сваке године, Сабор се позабавио и питањима црквене просвете и стварањем услова за нормално функционисање Патријаршијске библиотеке и Музеја и Архива Српске Православне Цркве. Изабран је нови вршилац дужности ректора Богословије Светог Арсенија Сремца у Карловцима, протојереј мр Јован Милановић. Расправљало се и о сарадњи Цркве са надлежним органима Србије у процесу ревитализације Сремских Карловаца и стварања условâ за његову нову - у ствари стару - улогу важне духовне, културне и образовне кошнице српског народа.

Измењен је датум празновања светог Пајсија, патријарха пећког: уместо 2/15. октобра његов спомен ће се вршити 3/16. октобра на основу новооткривеног записа на његовим светим моштима.

Са жалошћу је констатовано деловање разних расколника и секташа.

Саслушани су и анализирани извештаји о раду Светог Архијерејског Синода и епархијских архијереја, као и добротворне фондације „Човекољубље" и других фондација и служби Српске Православне Цркве у протеклом периоду.

Извршена је арондација појединих епархија тако што је Епархија бањалучка уступила један број црквених општина, односно парохија, Епархији бихаћко-петровачкој, а Епархија зворничко-тузланска Епархији добробосанској.

Сабор је једногласно доделио орден Светог Саве првог степена др Димитрију (Тракателису), донедавно архиепископу америчком у јурисдикцији Цариградске Патријаршије, за његову љубав и доброчинства учињена епархијама наше Цркве у Америци.

Размотрено је и стање наше Цркве у такозваном региону, односно у државама створеним на развалинама бивше Југославије, при чему је констатовано да су анимозност и дискриминација у односу на нашу Цркву присутне, у већој или мањој мери, готово свуда – у Хрватској, Босни и Херцеговини, Северној Македонији, а нарочито у Црној Гори, где је недавно потврђен антиевропски и антицивилизацијски предлог закона о Црквама и верским заједницама. Тим нацртом закона се специјално и намерно дискриминишу Епархије црногорско-приморска и будимљанско-никшићка, а предвиђа се чак и отимање светих храмова и њихово проглашавање за власништво државе (!). Таква решења укидају неотуђиво право грађанина на слободу вероисповести и савести и представљају директно мешање у унутрашње црквене послове. Ту су и покушаји насилног одузимања светињâ у корист канонски и реално непостојеће „Црногорске Православне Цркве" и претње да ће бити срушене поједине богомоље (црква на планини Румији и крстионица на Превлаци). Наравно, свуда – и у Црној Гори, и у Хрватској, и другде – има не мало часних појединаца и читавих заједница и организација које се залажу за правду и слободу свих. Тешко је и стање наше аутономне Охридске Архиепископије у Северној Македонији, где тренутно нема директног прогона архиепископа Јована, епископâ, клирикâ, монахâ и верникâ, али им стално над главом виси Дамоклов мач новог судског гоњења. Упркос томе, наша Црква је и даље, као и до сада, за дијалог са тамошњом Црквом која већ деценијама пребива у расколу и за решење проблема на аутентично канонској основи.

Поводом јавних ставова за обавезну вакцинацију деце или против ње, Сабор сматра да треба уважити разлоге научне медицине, али и бојазан родитељâ од њеног примања.

Највећи проблем Православне Цркве данас јесте црквени раскол у Украјини и промашени покушај Цариградске Патријаршије да тај проблем реши „преко колена", на своју руку, без дијалога са канонском Црквом у Украјини и са Руском Православном Црквом као целином и без свеправославног саветовања. С тим у вези, Сабор остаје при свом досадашњем ставу: наша Црква не признаје новоустановљену парацрквену структуру у Украјини, на чијем челу су грађани Денисенко и Думенко, а налази се у литургијском и канонском општењу само и искључиво са канонском Украјинском Православном Црквом, на чијем челу се налази Његово Блаженство митрополит Онуфрије, и са свим осталим канонским Православним Црквама.

Сабор по ко зна који пут изражава своју запрепашћеност и огорченост услед неканонских упада епископâ и свештеникâ Румунске Православне Цркве у епархије Српске Православне Цркве у Источној Србији.

Односи са Римокатоличком Црквом и са Црквама Реформације у Србији, као и са Исламском заједницом Србије, традиционално су добри и коректни, што се, нажалост, не може рећи за односе са одређеним круговима Римокатоличке Цркве у Хрватској и Исламске заједнице у Босни и Херцеговини.

Чланови Светог Архијерејског Синода у новом сазиву су митрополит добробосански Хризостом и епископи бачки Иринеј, шумадијски Јован и крушевачки Давид.

Доставља: епископ бачки Иринеј,
портпарол Српске Православне Цркве

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ СВЕТОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА

Саопштење Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве о Косову и Метохији

Обележавајући осамстоту годишњицу аутокефалије наше помесне Цркве и са дубоком одговорношћу пред Богом, светим патријарсима, архиепископима и епископима који су се вековима са својим свештенством, монаштвом и верним народом држали Завета светога Кнеза Лазара и чували Косово и Метохију у духовном памћењу као нашу свету и заветну земљу, борећи се за очување наших светиња и слободу народа, Свети Архијерејски Сабор још једном понавља свој једногласан и недвосмислен став, изречен на прошлогодишњим заседањима у мају и новембру.

Косово и Метохија представља саставни део суверене територије Републике Србије и као такво је дефинисано у Уставу Србије и у Резолуцији 1244 Савета безбедности УН. Суверенитет и територијални интегритет Србије, укључујући Косово и Метохију, без обзира на незаконито проглашену такозвану косовску државу, признаје огромна већина човечанства, укључујући Русију и Кину и пет земаља Европске уније, ОЕБС, УНЕСКО и друге важне међународне организације. Зато је за Свети Архијерејски Сабор наше Цркве неприхватљиво било каква измена статуса Косова и Метохије, која води или признању Косова као независне државе или било којој варијанти територијалне поделе, без које није могуће разграничење. Таква решења довела би неизбежно до исељавања већине преосталог српског народа, који живи у већински албанским срединама Косова и Метохије, и до несагледиве штете за нашу духовну и културну баштину.

Као архијереји Српске Православне Цркве износимо овај став, не као политички став већ, пре свега, као одговоран пастирски и историјски став, који произилази из вековне борбе наше Цркве да очува опстанак верног српског народа и светиња на вековним огњиштима и воље огромне већине нашег народа. Овај став никако не значи подржавање идеје такозваног замрзнутог конфликта већ представља позив свим политичким чиниоцима на наставак дијалога, без притиска и уцена у контексту решавања питања заштите људских права народа, слободе живота и рада Српске Православне Цркве, институционалне и безбедносне заштите наших светиња, омогућавања несметаног повратка расељених и слободног приступа имовини свима онима којима је она бесправно одузета или узурпирана. Подржавамо, стога, свесрдно сваки одговоран дијалог који треба да допринесе владавини права и закона и помирењу између свих народа који живе на простору Косова и Метохије као јужне покрајине Србије.

Осми дан

ПРАЗНИЧНО СЛОВО О ДУХУ СВЕТОМ

У празнику Педесетнице, Црква превасходно прославља Духа Светога који је у педесети дан после Васкрсења Христовог сишао на Апостоле и на Пресвету Дјеву Марију, који једнодушно бејаху на молитви. Сишао је Дух Свети том приликом и на све они који су тада били са њима у горњој одаји у Јерусалиму, како о томе сведочи књига „Дела апостолска“ (2, 1; 1, 13 – 14). Дух Свети је на Апостоле сишао у виду огњених језика и тиме их је уствари крстио по обећању Господа Христа, који им је, непосредно пред Своје Вазнесење на небо, рекао: *Ви ћете се крстити Духом Светим не дуго после ових дана* (ДАп. 1, 8). Силаском, међутим, Светога Духа на Апостоле, осим њиховог крштења Дух Свети је поставио и печат Цркви Христовој, због чега се овај Празник сматра и за својеврсни рођендан Цркве Христове на земљи. У народу се празник Педесетнице назива и Света Тројица, јер се заједно са Богом Духом Светим у овом Празнику прослављају и Бог Отац и Бог Син – Света Тројица. Педесетница се још назива и свршетком свих празника, јер се изливањем Духа Светога на свеколики род људски и на сву твар довршава и окончава домострој спасења, извршен кроз Богочовека Исуса Христа. Почевши од Педесетнице, у Цркви дела „Други Утешитељ“, Који брижно сабира народ Божји у Христовом Телу – у Цркви Христовој.

Учење о Духу Светом, утемељено на Светом Писму Старога и Новога Завета, Црква је уобличила на два васељенска Сабора: У Никеји и Цариграду, у Символу вере, следећим речима: „Верујем[...] и у Духа Светога, Господа животворнога, Који од Оца исходи, Који се са Оцем и Сином заједно поштује и слави, Који је говорио кроз Пророке“. Овако формулисану веру у Духа Светога, Црква и сви њени чланови, исповедају и данас, а тако ће бити док је света и века, јер је у питању богооткривена истина – догмат Цркве.

Када је свети апостол Павле на почетку свога трећег мисионарског путовања походио крајеве и насеља у којима је већ био током своја прва два мисионарска путовања, посетио је, између осталих, и браћу у Ефесу. На постављено им питање: *Јесте ли примили Духа Светога када сте поверовали*? Они *му рекоше: Нисмо ни чули да има Дух Свети* (ДАп. 19, 2). Ефески ученици су овако одговорили због тога што су били крштени Јовановим крштењем – *крштењем покајања* (стих 4), а када су у вези са тим крштењем чули поуку апостола Павла, *крстише се у име Господа Исуса. И кад Павле положи руке на њих, сиђе Дух Свети на њих, и говораху језике и пророковаху* (ДАп. 19, 5 – 6).

Дух Свети, Дух Божји (грч. Πνεῦμα, лат. Spiritus), јесте треће Лице Светотројичног Бића, а сведочанство о Њему налазимо већ у првим речима Светог Писма Старога Завета, у „Књизи Постања“, у којој се говори о стварању света. Када је Бог Отац садејством Бога Сина створио небо и земљу, и свеколику видљиву и невидљиву твар, тада је Дух Божји, Дух Свети, лебдео над створеном материјом и припремао, односно оживотворавао је да би била спремна да на заповест Бога Оца пусти из себе живот: *И Дух Божји дизаше се над водом* (Пост. 1, 2). Дух Свети је оживотворио и првостворенога човека, којег је Света Тројица створила *од праха земаљскога* (Пост. 2, 7), *по обличју својему, по обличју Божјему* (Пост. 1, 27), како је и написано: *И дуну му у нос дух животни; и поста човек душа жива* (Пост. 2, 7)! Постаде човек живо и разумно биће, јер је свагда жив и разуман Тројични Бог по обличју Којег је човек створен. Стога богонадахнути црквени песник и поје да „Светим Духом свака душа живи и чистотом се узвишава“ (Степена IV гласа, антифон I). Да су у стварању света на подједнак начин учествовала сва три Лица Бића Божјега, и Отац и Син и Дух Свети, о томе сведочи Псалмопесник речима: *Речју Господњом небеса се створише, и Духом уста његових сва војска њихова* [...] *јер Он рече, и постаде; Он заповеди, и показа се* (Пс. 33, 6, 9). Још јасније о уделу Духа Светога у стварању човека сведочи и „Књига о Јову“: *Дух Божји створио ме је, и дах Свемогућега дао ми је живот* (Јов. 33, 4). Ова сведочанства нам

јасно показују да је Бог Отац тај који говори и заповеда, односно који произноси Реч Своју, а Бог Син је та изговорена Реч Божја која истога часа све ствара, док Бог Дух Свети оживотворава и одржава у животу све створено. Дух Свети је тај Који свему створеноме даје живот. Другим речима се то може и овако објаснити: Бог Отац јесте почетни узрок свеколиког стварања – Он заповеда; Бог Син јесте делатни и непосредни узрок стварања – кроз Њега је настало све што је створено; Дух Свети јесте освећујући узрок – Он свему створеноме даје светост, даје живот, даје савршенство. Зато велики пророк Исаија и каже: *Дух је Господа Бога на мени, јер ме Господ помаза да огласим годину милости Господње* (Ис. 61, 1 – 2). Верујем да свима нама још и сада у ушима одзвањају потресне речи пророка Језекиља које смо читали на јутарњем богослужењу Велике Суботе, а које је Пророк, по Божјем откровењу, изговорио за Духа Светога: *Сухе кости, чујте реч Господњу... Гле, ја ћу метнути у вас дух, и оживећете... И уђе у њих дух, и оживеше* (Јез. 37, 5, 10). Много је примера у Светом Писму Старога Завета на основу којих би се додатно још могло поткрепити све до сада речено. Међутим, треба знати да, ништа мање и ништа слабије, о Духу Светом говори и Свето Писмо Новога Завета. Док Свето Писмо Старога Завета само вербално сведочи о постојању и делатности Духа Светога, дотле се у Светом Писму Новога Завета Дух Свети лично показује и Сâм сведочи о Себи.

Када је архангел Гаврило објавио радосну вест Дјеви Марији да ће родити Сина Божјега, она се зачудила првенствено томе јер је била безбрачна, а он јој је одговорио: *Дух Свети доћи ће на тебе, и сила Свевишњега осениће те* (Лк. 1, 35). Истину о рођењу Сина Божјега наитијем Духа Светога потврђује и јеванђелиста Матеј, посведочивши за Дјеву Марију: *нађе се да је затруднила од Духа Светога* (Мт. 1, 18). Тиме се јасно показује да Дух Свети директно учествује у оваплоћењу Сина Божјега и на Њему остаје за свагда. Током крштења Господа Исуса Христа у реци Јордану, Дух Свети се показује на видљив начин и *као голуб долази на Њега* (Мт. 3, 16) и освећује Његово човештво, Његову човечанску природу, коју је примио у рођењу од Пресвете Дјеве Марије и у свему постао један од нас, осим у греху. Почевши од тога догађаја, сваки човек, односно свака крштена душа, у Тајни миропомазања печати се Духом Светим, прима на себе дарове Духа Светога, прима обожење, јер кад год поверује и крсти се, бива запечаћен *обећаним Духом Светим, који је залог наследства нашег* (Еф. 1, 13 – 14) и будуће славе у животу вечном. У дан Педесетнице, Дух Свети силази на Апостоле такође на видљив начин – у виду огњених језика, и печати свакога од њих понаособ, али тим истим печатом утврђује и Цркву Христову: *И испунише се сви Духа Светога и стадоше говорити другим језицима, као што им Дух даваше да казују* (ДАп. 2, 4). И од те прве Педсетнице, Дух Свети непрестано и свагда обитава у Цркви Христовој, снажи и крепи све њене чланове, надахњује проповеднике и објављује славу Божју, чинећи да свака Евхаристија у Цркви буде истинска Педесетница, истински силазак Духа Светога на нас. То што се у Јерусалиму догодило у дан Педесетнице није ништа друго до испуњавање старозаветног пророштва којим је Бог обећао да ће излити *од Духа Свога на свако тело [...], па и на слуге своје и на слушкиње своје у те дане излићу од Духа мојега, и прорицаће* (ДАп. 2, 17 – 18; ср. Јоиљ 2, 28). Већ у дан Педесетнице, до тада бојажљиви и неодлучни апостол Петар, оснажен Духом Светим, громогласно саветује

Осми дан

народу окупљеном у Јерусалиму: *Покајте се, и да се крсти сваки од вас у име Исуса Христа [...] и примићете дар Светога Духа; и додаде се у тај дан Цркви око три хиљаде душа* (ДАп. 2, 38, 41)! Од дана Педесетнице до тада бојажљиви ученици Христови постају неустрашиви Апостоли, сведоци и проповедници свеколике икономије спасења, савршеног у крсноваскрсном подвигу Господа Исуса Христа. Тиме се испунило обећање које је Господ Христос, непосредно пред Своје Вазнесење на небеса, дао ученицима, рекавши им: *Него ћете примити силу када сиђе Свети Дух на вас* (ДАп. 1, 8).

Испунивши се Духа Светога (ДАп. 4, 8), апостол Петар је одважно проповедао име и науку Господњу пред синедрионом, пред кнезовима народним, али и пред простодушним народом. И ко год је вером приступио Цркви, пошто се помолише Богу, *испунише се сви Духа Светога, и говораху реч Божју са смелошћу* (ДАп. 4, 31). Захваљујући надахнућу Духа Светога, првомученик Христов и архиђакон Стефан, *пун Духа Светога, погледа на небо и виде славу Божју и Исуса где стоји с десне стране Богу* (ДАп. 7, 55). Са ништа мање ревности и ђакон Филип проповеда *јеванђеље о Царству Божјем и о имену Исуса Христа* у Самарији и сви се крштаваху, *и људи и жене* (ДАп. 8, 12). Када је та радосна вест дошла до ушију Апостолâ, који су у то време још увек били у Јерусалиму, они им *послаше Петра и Јована, који се помолише Богу за њих да приме Духа Светога* (ДАп. 8, 15). Почевши од тада, кроз свеколику историју Цркве Христове, усталила се пракса да свако крштено чељаде кроз полагање апостолских руку, прима Духа Светога: *Тада полагаху руке на њих, и они примаху Духа Светога. А кад виде Симон да се полагањем апостолских руку даје Дух Свети...* (ДАп. 8, 17 – 18). Већ поменутог ђакона Филипа Дух Свети надахњује да се прикључи човеку Етиопљанину, *властелину Кандакије царице етиопске*, да му проповеда и тумачи пророштво о Исусу Христу и да га, пошто поверује – крсти! *А кад изиђоше из воде Дух (Свети паде на ушкопљеника, а анђео) Господњи узе Филипа, и више га не виде ушкопљеник, него оде својим путем радујући се* (ДАп. 8, 27 – 39). Када је Господ Исус Христос саветовао

Својим Ученицима и Апостолима да се не плаше кад их буду прогонили, и када их буду изводили на судове, *пред старешине и цареве*, Он им је објаснио и због чега им то саветује: *А када вас предаду, не брините се како ћете или шта ћете говорити; јер нећете ви говорити него Дух Оца вашега говориће из вас* (Мт. 10, 18 – 20)! Зато је Господ Христос истога дана кад је васкрсао из мртвих и јавио се ученицима дунуо на Апостоле, рекавши: *Примите Духа Светога* (Јн. 20, 22)!

Таква су, ето, дела Духа Светога у Старом и Новом Завету, а поготову у Цркви Христовој. Сваки човек зна, по речи Божјој, да *ако се ко не роди водом и Духом, не може ући у Царство Божје* (Јн. 3, 5). Дух Свети је непресушни извор благодати у Цркви. Он чува Цркву Христову, раздељује благодатне дарове и освећује све свештенослужитеље Цркве као *управитеље тајни Божјих*, јер *различни су дарови, али је Дух исти* (1. Кор. 4, 1; 12, 4). Све што нам је Бог открио о свету и о нама, о прворођном греху и о тајни Божјег домостроја, открио нам је *Духом својим; јер Дух све испитује, и дубине Божје* (1. Кор. 2, 10). Он је људима говорио у Старом Завету кроз Закон и Пророке. Он и у Новом Завету говори нама у Цркви Христовој и кроз Цркву. Он је, по речи Христовој, зато и дошао у свет, да нам објави истину, јер Он сâм јесте *Дух Истине*, Који чланове Цркве уводи *у сву истину* (Јн. 16, 13). Другим речима, Он даје Цркви Христовој дар и моћ да свагда чува Истину – Христа, јер Господ Христос јесте једини *Пут и Истина и Живот* (Јн. 14, 6). Дух Свети вечно исходи од Оца, и то је Његово лично својство, Његов лични и вечни начин постојања, као што је лично својство и вечни начин постојања Бога Сина, Његово вечно рођење од Оца. Тиме се јасно сведочи да су Бог Син и Бог Дух Свети засебне и реално свагдапостојеће Личности. А својство које означава лични и вечни начин постојања Бога Оца назива се нерођеност. И то је једина, условно речено, различитост која јасно сведочи о вечно постојећој Светој Тројици, о три Личности једног Бића Божјега, о нерођеном Оцу, о свагда рађајућем се Сину и о свагда исходећем Духу. Непојмљива је и надразумна је то Тајна за сва жива бића, укључујући и Анђеле Божје, а не само за човека – Тајна коју сада схватамо нејасно и *видимо као у огледалу, у загонетки* (1. Кор. 13, 12), али ће та загонетка ишчезнути у животу вечном у којем нема огледала, јер ћемо личним преображењем кроз смрт и васкрсење ступити у вечну заједницу са Светом Тројицом. Зато Дух Свети и долази у свет и показује се као Утешитељ Кога шаље Отац у име Сина Свога (в. Јн. 14, 26). Међутим, Он долази у свет као Утешитељ тек пошто се Син Божји прославио у свету, пошто је васкрсао и вазнео се на небеса (в. Јн 7, 39). Он долази да нас уведе *у сву истину,* и да прослави Бога Сина (Јн. 16, 13 – 14), и да Га приме сви који верују у Христа Господа. Својим доласком Дух Свети сведочи да смо усиновљени и да смо у Христу Исусу заиста постали деца Божја по благодати. Пошто Дух Свети *сведочи нашем духу да смо деца Божја* (Рм. 8, 16), то је онда разлог што *нико не може рећи: Господ је Исус, осим Духом Светим* (1. Кор. 12, 3). То је уједно и основа да сваки свештенослужитељ, на крају свете Литургије, упућује верном народу благодатни поздрав речима Светог Писма: *Благодат Господа Исуса Христа и љубав Бога Оца и заједница Светога Духа са свима вама* (2. Кор. 13, 13)!

Када све ово знамо о Духу Светом и кад пред собом имамо толики број сведочанстава из Светог Писма оба Завета, како да се не дивимо величанству Духа Светога? Како да не занемимо у трепету када из пречистих уста Господа Исуса Христа зачујемо сведочанство да се свако ко каже реч против Сина Човечјега може надати опроштају, али ко изговори реч против Духа Светога, ко хули на Духа Светога, *неће му се опростити ни у овоме веку ни у будућем* (Мт. 12, 31 – 32)?

Нека је свима срећан и благословен празник Бога Духа Светога, празник Педесетнице, празник Свете Тројице!

протојерej-ставрофор Миливој Мијатов

РАЗГОВОР

ОСАМ ВЕКОВА АУТОКЕФАЛИЈЕ

Поводом великог јубилеја који наша Српска Православна Црква прославља ове године, на тему аутокефалије и канонских основа за стицање аутокефалије, односно самосталности, разговарамо са пречасним презвитером Станком Лакетићем, професором Карловачке богословије и парохом храма Светих апостола Петра и Павла у Сремским Карловцима.

Пречасни оче, дозволите ми да Вам се најпре захвалим што сте пристали да за читаоце *Винограда Господњег* разговарамо на тему овог великог јубилеја, у којем прослављамо осам векова самосталности наше Православне Цркве Српске. За почетак разговора, молим Вас да нам кажете неколико уводних напомена о овом великом јубилеју, и те како битном и за нашу Цркву и за нашу отаџбину.

Пошто се налазимо у години у којој наша помесна Православна Црква Српска обележава осам стотина година од добијања аутокефалије, Свети Архијерејски Сабор наше Цркве је донео одлуку да се овај велики јубилеј обе-лежи како на највишем нивоу Цркве тако и на локалним нивоима. Донесена је одлука да сваки епархијски архијерej, на подручју своје епархије и са својим епархиотима, на достојанствен начин прослави овај велики јубилеј. Свакако да један од начина прослављања овог јубилеја јесу и предавања, научни скупови и сусрети људи из области струке, који би са своје стране разматрали и расветлили значај онога што је Свети Сава својим делом учинио за нашу Цркву и за наш народ. Стога нимало не чуди чињеница што протеклих дана, недељâ и месеци тако често чујемо реч аутокефалија. Разумљиво је да је овај појам нејасан и туђ многима, не само људима чији се животи не дотичу превише живота Цркве, него и самим људима у Цркви, и то, усудио бих се рећи, не само верном народу него и многим клирицима.

Можете ли нам мало подробније образложити управо изнесено мишљење и Ваш лични став, као и канонску основу за стицање аутокефалије?

Најпре би требало одговорити на питање: Шта заиста подразумева појам „аутокефалија" и како га треба разумети у данашњим приликама? Уколико нам пође за руком да на то питање одговоримо на ваљан начин, заиста ћемо бити у стању да на исправан и православан начин достојно вреднујемо дело Светога Саве остварено 1219. године.

С обзиром на чињеницу да се о аутокефалији може говорити на разне начине и из различитих перспектива, представља ми част и задовољство да бар покушам нешто да кажем о црквено-канонској основи за аутокефалију.

Одмах нам се намеће ново питање: Шта би то могла да буде црквено-канонска основа за добијање аутокефалије? Пошто сам свестан важности и озбиљности ове теме, потрудићу се да на што једноставнији начин образложим питање које је пред нама.

Под аутокефалијом се обично подразумева одређени вид административног уређења Цркве, то јест организација Цркве на једном конкретном простору, па тако у складу са тим кажемо да је аутокефална Црква она Црква која има право да се самостално организује и руководи, да није потчињена неком вишем ауторитету и да сама бира и рукополаже своју јерархију. Условно речено, то је врста црквене независности. Када су у питању основе за стицање независности, самосталности, односно аутокефалије, њих налазимо у одређеним начелима и истинама наше вере. Свака аутокефалија мора бити у сагласју са догматима, истинама вере, као што и истине наше вере треба да поткрепљују аутокефалију Цркве. Оци Цркве су давно тај однос вере и конкретног живота Цркве формулисали латинском изреком Lex orandi est lex credendi, што би на српском језику значило да би правило молитве неизоставно требало бити истоветно правилу вере и веровања. Другим речима, све што у Цркви чинимо мора да буде у складу са нашом вером, да буде потврђено вером и да у њој налази свој основ, своје полазиште.

Дозволите ми да наведем један конкретан пример. Отац Цркве из петог века који се потписао именом Дионисија Ареопагита написао је спис О *небеској јерархији* у којем говори о небеским силама, о анђелима разврстаних у три групе, а свака група у себи има три врсте анђеоских чинова. Други његов значајан спис под називом *О црквеној јерархији,* у којем жели да покаже како је црквена јерархија устројена по узору на небеску: као што су на небу три групе анђелâ, тако и у Цркви, овде на земљи, имамо три различите службе: епископску, свештеничку и ђаконску. Као што та небеска јерархија, анђели, непрестано песмом прослављa Бога, тако исто и црквена јерархија на земљи служи свету Литургију. Дакле, аутор тих дела нам поручује да то што ми видимо у Цркви није друго до одраз небеске стварности и да је живот Цркве на земљи устројен по узору на живот у Царству Божјем. Не треба заборавити да Црква јесте икона и изображење Царства Божјега.

У Символу вере се каже да је Црква – Једна, Света, Саборна и Апостолска. Да ли и та чињеница на неки начин доприноси овоме што до сада рекосте?

Лепо сте приметили да Символ вере додељује Цркви особине које се редовно исповедају, једним срцем и једним устима, у Тајни

РАЗГОВОР

крштења и на свакој светој Литургији. То је, дакле, наша вера о самој Цркви и то је Црква чији смо чланови. Симбол вере на прво место ставља истину да је Црква Једна. Јединство Цркве јесте светиња. Оно је то било и остало не само за хришћане првих векова хришћанства него и за хришћане свих епоха. Јединство Цркве је светиња и за нас данас. Зато нас толико боли и толико страхујемо када чујемо да је јединство Православне Цркве, због украјинске кризе, доведено у питање, у опасност. Зашто је јединство тако битно за живот Цркве? Прво, зато што се оно темељи на Христу, који је Глава Цркве. Апостол Павле, када жели да опише Цркву, каже да је она Тело Христово; дакле, користи се сликом тела, при чему смо сви ми различити удови, делови тога Тела, а Глава тога Тела јесте Христос. Стога, будући да Црква има једну Главу, неизоставно и она мора бити Једна и јединствена – једно Тело, чији смо удови сви ми. Затим, јединство Цркве темељи се на јединству Божјем, односно на јединству Свете Тројице. Хришћани верују у Свету Тројицу, у Бога Који је Један, али у Три Личности. Када је Господ Исус Христос полазио на страдање, произнео је Своју првосвештеничку молитву, у којој се молио Богу Оцу за све оне који су поверовали у Њега, али и за све оне нараштаје који ту веру буду прихватили од оних који им је буду проповедали. Он каже: *Да сви једно буду, као ти, Оче, што си у мени и ја у теби, да и они у нама једно буду да свет верује да си ме ти послао* (Јн. 17, 21). Дакле, Господ Христос пред нас ставља пример јединства Свете Тројице који треба да послужи као пример за јединство Цркве. Отац и Син и Свети Дух су једно, у потпуној и нераскидивој заједници љубави, а то је уствари идеал, узор, па и завет упућен Цркви у сваком времену и простору. Наше јединство и заједништво у вери, утемељено на љубави, треба да буде на подобије јединства, заједништва и љубави коју уочавамо у Светој Тројици. Постављен је висок циљ, али он није недостижан нити од њега треба да одустајемо. И то би, рецимо, био богословски основ за јединство Цркве утемељено у аутокефалији помесних Цркава: Црква је једна јер је Христос један, а Он је њена Глава; Црква је једна јер је створена по узору на јединство Свете Тројице, али је то јединство оличено у самосталности сваке помесне Цркве.

Јединство Цркве ничим није угрожено аутокефалношћу помесних Цркава. Тако је било од првих дана постојања Цркве. У Светом Писму читамо о Цркви у Јерусалиму, у Антиохији, у Ефесу, у Коринту, у Риму и тако даље. То значи да је у сваком граду у којем су апостоли Христови посејали семе Јеванђеља изникла једна хришћанска заједница, односно Црква Божја у конкретном месту. Тако се јединство Цркве Божје темељило и пројављивало најпре у јединству локалне Цркве. Оно је било видљиво и очигледно јер су се у почетку сви хришћани у једном граду сабирали на једно место ради служења једне и заједничке Литургије. То пак јединствено литургијско сабрање било је возглављено једним Епископом, као што је један Христос. Ово нам потврђује да је у свакој помесној или локалној црквеној заједници заиста пројављена Црква Христова у свој пуноћи својој. Као што је Христос Глава Цркви Својој, тако је и Епископ, као онај који изображава Христа, глава и поглавар помесне Цркве, сабране на литургијском збору којим началствује Епископ Цркве Христове.

Захваљујем Вам се, драги оче, на овим исцрпним образложењима и на љубави да говорите за *Виноград Господњи*, и желим да и Ви лично, као и сви ми заједно, овај јубилеј проведемо на начин достојан Светога Саве.

Хвала и Вама што сте ме удостојили да о овом значајном јубилеју проговорим коју реч, мада је у питању неисцрпна тема о којој се може говорити са различитих аспеката. Читаоцима *Винограда Господњег* и Вама лично, као и свим члановима наше Православне Цркве Српске желим срећан јубилеј и да, молитвама Светог Саве, наша помесна Црква Православна још дуго сведочи истину Христовог Јеванђеља и вере прадедовске.

Разговарао:
протојерej-ставрофор Миливој Мијатов

БИБЛИЈСКИ ПОЈМОВНИК

ОТКРИВЕЊЕ БОЖЈЕ

Када говоримо о православној хришћанској вери, ми увек полазимо од чињенице Откривења Божјег, јер наша вера и наше духовно искуство није само израз наше људске жеђи и потребе за Богом и за вечним трајањем, и није резултат само људског трагања за Богом на основу трагова дејства сила и енергија Божјих у природи, него се наша вера темељи на чињеници Откривења, на чињеници сусрета са Богом Живим и Истинитим.

У јудеохришћанском поимању и доживљају света или, да кажемо, у библијској космогонији, у беспочетном почетку, пре почетка свега почетнога, налази се Творац Који слободном љубављу ствара свет и све у свету. Бог је од стварања света и човека у непрекидном односу, дијалогу, контакту, комуникацији са светом, а посебно са човеком као јединим свесним и самосвесним, јединим боголиким створењем у свету. Свет је створен да буде у јединству са Богом и човек је створен да, заједничарећи са Богом, узраста и усавршава се као бесмртни становник Царства Божјег, које је припремљено за децу Божју још од постања света (Мт. 25, 34).

После пада и човековог отуђења од љубави Божје, када се отвара и друга, тужна, грехом наметнута могућност и перспектива да човек уместо Царства задобије огањ вечни, који није намењен њему већ је припремљен ђаволу и анђелима његовим (Мт. 25, 41), централни покрет и смисао свих историјских збивања јесте да се поново васпостави јединство света са Богом. Господ се обраћа палом човеку и вековима га дозива: Адаме, где си (Пост. 3, 9)? Шаље Израиљу, а преко њега и целоме човечанству широм земаљскога шара, пророке и обећања о доласку Искупитеља, Месије, Сина Божјега.

Сâм Бог, покренут љубављу и жељом да спасе свет (Јн. 3, 16), рађа се у телу човека кога је раније створио по Лику Своме. Бог који је из давнине много пута и разним начинима говорио Оцима преко пророкâ, у ове последње дане говорио је нама преко Сина, кога постави наследником свега, кроз кога је и векове створио (Јевр. 1, 1–2). Управо у Христу, у Оваплоћеном Логосу Божјем, у Коме имамо избављење крвљу Његовом, опроштење грехова по богатству благодати његове (Еф. 1, 7), пошто Сâм извршивши очишћење грехова наших (Јевр. 1, 3) у Његовој Цркви, силом и дејством Светога Духа, растављено, одвојено и отуђено грехом поново се саставља и васпоставља као заједница, као једно: за остварење пуноће времена, да се све састави у Христу, оно што је на небу и што је на земљи, у Њему (Еф. 1, 10).

Сва, дакле, наша вера, свеукупно наше духовно искуство и свеколики светотајински живот у Цркви темељи се на чињеници и Откривења Божјег, самојављања Божјег, као непрекидног Богојављења, на које човек са своје стране одговара, узвраћа, одазива се вером – или, пак, неверјем. Човек притом није пасивни, незаинтересовани посматрач већ активни учесник у тајни Откривења Божјег, било да га прихвата и усваја кроз веру и живот по Јеванђељу било да га одбацује, не прихватајући заједницу са Богом и живећи без Бога и (или) против Бога.

Наша вера је, дакле, наш одговор на Откривење, на призив и позив Божји. Делатном вером или, како свети апостол Павле каже, вером која кроз љубав дела (Гал. 5, 6), ми сведочимо пред Богом и светом да смо чули и примили Откривење Божје, да смо га усвојили, записали, сачували и да њиме и у њему живимо.

Свето Писмо је запис Откривења Божјег, и то веран и аутентичан, богонадахнут, настао благодатном сарадњом Духа Светога „Који је говорио кроз пророке" (Символ вере) и усмеравао речи свештених писаца да не запишу и изразе само своја субјективна искуства него реч Божју и веру и саборно искуство целе свете Саборне и Апостолске Цркве. Тако се Свето Писмо показује као златна спона божанског и људског у тајни Откривења Божјег јер садржи и једно и друго: реч Живога Бога Који се открива, јавља, именује, спасава све, и реч човека коме је Откривење упућено, а он га вером и подвигом прима и усваја. Заједница народа Божјег и у Старом и у Новом Завету претходи списима, који су настали као богонадахнути опис и објашњење живота Народа Божјег, односно Свето Писмо на аутентичан, богонадахнут и непогрешив начин излаже и описује оно на што смо сви призвани да доживљавамо у литургијском животу, у светој Литургији Цркве. Зато постоји органско јединство између библијске речи и нашег светотајинског живота, јер је Библија опис Литургије као свакодневног живота Цркве, а Литургија драматизација Библије, или, како каже професор Василиос Пападопулос: „Литургија је објашњење Библије, а Библија је запис Литургије".

протојерej Милован Миодраговић

Старечник

ПОУКЕ О СТАРЦИМА

О АВИ ГЕЛАСИЈУ

1. Причали су како је ава Геласије, пошто га је често узнемнравала помисао да треба да бежи у пустињу, једнога дана рекао своме ученику:

- Учини ми по вољи, брате, и шта год да чиним, издржи и немој разговарати са мном ове недеље.

И узевши штап од палмове гране, почне да корача по своме дворишту; а када се уморио, мало седне, па уставши поново почне да корача. А када падне вече, вели он у себи:

- Онај који корача пустињом не једе хлеб већ траве; поједи и ти, због своје слабости, мало зеља.

И пошто тако учини, он опет вели у себи:

- Онај који је у пустињи не спава под кровом, већ под ведрим небом; учини и ти исто.

И затворивши се, он заспи у дворишту. Пошто је, дакле, провео три дана ходајући по манастиру, једући увече мало горкога зеља и спавајући ноћу под ведрим небом, он се умори. И одагнавши помисао која га је узнемиравала, он прекори себе говорећи: Ако ниси у стању да чиниш пустињска дела, седи стрпљиво у својој келији, оплакујући своје грехе и немој лутати. Јер око Божије свугде види људска дела и ништа му не промиче, и познаје оне који добро чине.

О АВИ ГЕРОНДИЈУ

1. Рекао је ава Геронднје из Петре:

- Многи који имају искушења телесних уживања, не приближивши се телу, блудно су грешили умом; те иако тела чувају девственима, блудно греше у души. Према томе, добро је, љубљени, да чинимо оно што је писано и да сваки од нас чува своје срце у свакоме опрезу.

О АВИ МОЈСИЈУ

1. Рекао је ава Мојсије да је човек дужан да умре у односу на свога сабрата, како га не би осуђивао за нешто.

2. Још је рекао:

- Дужан је човек да умртви себе за сваку злу ствар, пре него што напусти тело, како не би никоме нанео зло.

3. Још је рекао:

- Ако човек нема у своме срцу осећање да је грешан, Бог га неће услишити.

А неки брат упита:

- Шта значи да има у своме срцу осећање да је грешан?

Старац рече:

- Онај ко носи властите грехе, не види грехе свога ближњега.

4. Још је рекао:

- Ако дело није у сагласности са молитвом, узалуд се човек труди.

А неки брат упита:

- Шта је то сагласност дела и молитве?

Старац рече:

- Када не чинимо оно за шта се молимо. Заиста, када човек напусти своје жеље, тада постаје близак са Богом, а Он прима његову молитву.

Старечник

5. Упита један брат:

- Шта је то што помаже у сваком човековом труду?

А старац вели:

- Бог је тај Који помаже јер је писано: „Бог је уточиште моје и сила моја, и помагач мој у великим невољама које нас сналазе“.

Упита брат:

- А шта је са постовима и бдењима које човек чини?

Старац му вели:

- Они душу чине смиреном. Јер, писано је: „Виде моје смирење и мој труд, и остави сва моја сагрешења”. Ако душа производи све те плодове, Бог је због њих милостив према њој.

Упита брат старца:

- Шта да чини човек са сваким искушењем које му долази или са сваком помисли ненависника?

Старац му вели:

- Дужан је да плаче пред добротом Божјом како би му ова помогла; и лакнуће му одмах ако зна како да се моли; јер, писано је: „Господ је помагач мој, и нећу се бојати шта ће ми човек учинити”.

Упита га брат:

- Ево, човек туче свога слугу за грехе које је овај починио. Шта ће рећи слуга?

Старац одговори:

- Ако је добар слуга, рећи ће: „Помилуј ме, сагрешио сам”.

Рече му брат:

- Ништа друго да не каже?

Старац вели:

- Не. Јер када себи натовари прекор и каже: „Сагрешио сам”, одмах Бог бива милостив према њему. А врхунац свега је у томе када неко не осуђује свога ближњег. Заиста, када је рука Господња побила све првенце у земљи египатској, није било дома у коме неко не беше убијен. Упита га брат:

- Шта значе те речи?

Старац му одговори:

- Ако пазимо да сагледамо своја сагрешења, нећемо видети сагрешења свога ближњега. Јер, лудост је да човек, који има свога покојника, остави њега и пође да оплакује покојника свога ближњега. А да умреш за свога ближњега значи да носиш своја сагрешења и да не бринеш за сваког човека, да ли је овај добар или да ли је онај лош. Да не чиниш зло ниједноме човеку, нити да у своме срцу смишљаш лукавост на некога, нити да понизиш некога ко лоше поступа, нити да слушаш онога ко злоставља свога ближњега, нити да се радујеш са оним који чини зло своме ближњему; никога немој оговарати већ реци: „Бог зна свакога“. Не веруј ономе што прича оговарач, нити се радуј његовим причама, нити мрзи онога који оговара свога ближњега. Ето, то значи да не осуђујеш.

Немој бити непријатељ ни са једним човеком и немој задржавати непријатељство у своме срцу; немој мрзети онога који је непријатељ свом ближњему. А то је мир. Тиме теши себе; ускоро ће, благодаћу Бога Логоса, доћи камата и вечни спокој. Амин.

Старечник, *Беседа*, Нови Сад 2000,
стр. 122 – 123; 248 – 250.

ИКОНОСТАС ХРАМА СВЕТОГ ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ГЕОРГИЈА У СТАРОМ БЕЧЕЈУ

Храм Светог великомученика Георгија је грађен у периоду од 1851. до 1858. године, у време када је Потиски крунски дистрикт егзистирао у оквиру круновине „Војводство Србија и Тамишки Банат" (1849 – 1860). После Мађарске буне (1848 – 1849), на подручју округа најжалосније стање било је баш у Старом Бечеју, где је од укупно хиљаду седамсто деведесет и седам кућа остало свега двадесет неразрушених домова. Тада је страдао и храм Светог Јована Претече, управо на црквену славу 1849. године, приликом повлачења мађарске побуњеничке војске из града.

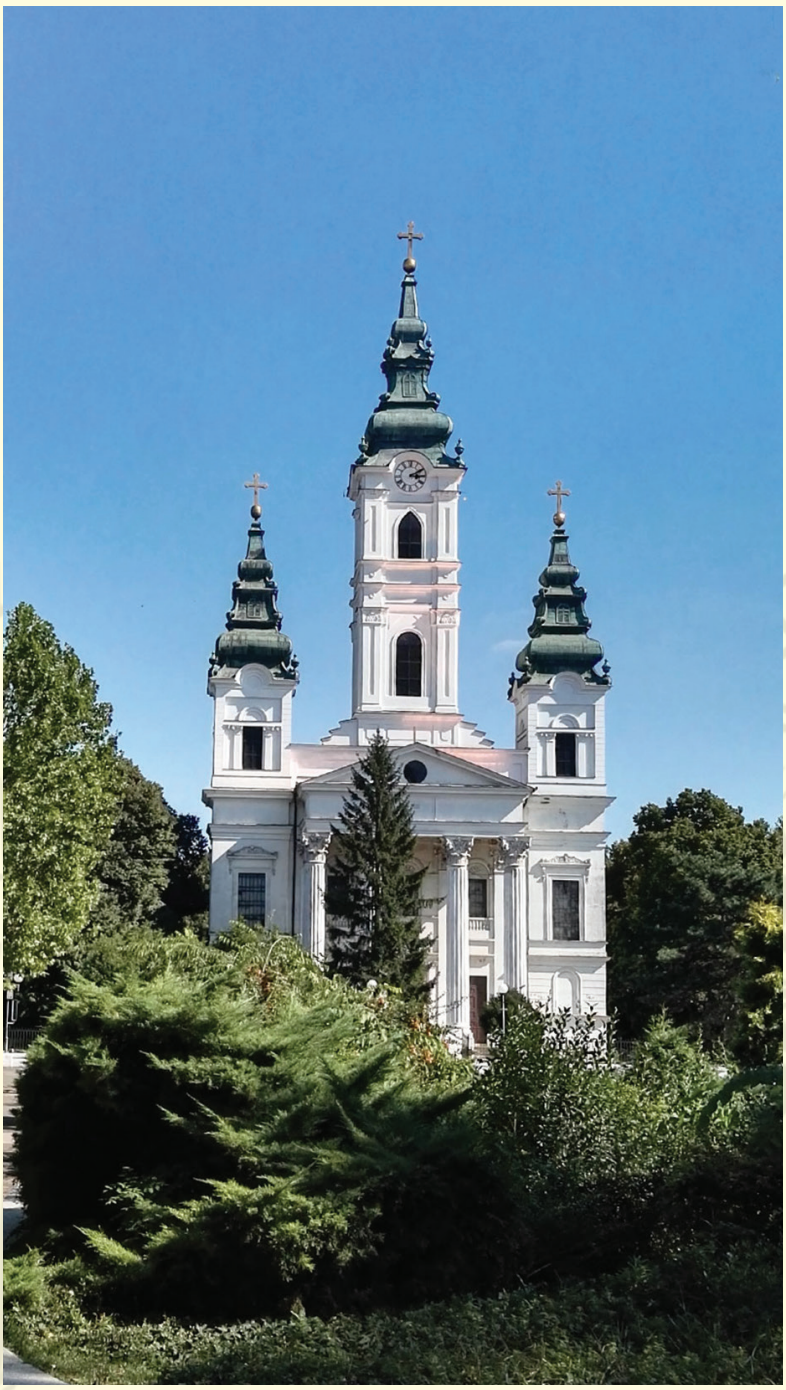
Иако Срби из Старог Бечеја нису имали скоро никакве црквене имовине, ипак су одмах после рата почели радити на подизању свог трећег и најлепшег храма – цркве Светог великомученика Георгија. Политичка општина града је 18/31. маја 1851. године за ту сврху доделила земљиште у самом центру вароши. Планове за изградњу новог храма израдили су предузимачи Андрија Шмаус и Јован Сомборски. До 1858. године, у сврху градње храма, из Беча је послато укупно 19.000 форинти, док је из Москве стигло 16.000 форинти, као и свештеничке одежде, црквени сасуди и богослужбене књиге.

После седам година градње завршено је зидање храма Светог великомученика Георгија и о Малој Госпојини 1858. године освештао га је Платон Атанацковић, епископ бачки. Међутим, било је потребно још двадесет година да се уреди унурашњост храма. За дрводељске радове изабран је мајстор Јохан Кистнер, који се обавезао да ће, за суму од 12.600 форинти, израдити у храму „високи тип" барокног иконостаса, столове, владичански престо и певнице, искључиво од храстовог дрвета. Крајем 1860. године Јохан Кистнер започиње радове на иконостасу, а дрворезбарске радове на њему је окончао између 1862. и 1863. године.

Резултат његовог рада био је барокни иконостас блиставе лепоте, са свим архитектонским одликама тог стила – на врху иконостаса је велики крст, док је његова површина рашчлањена стубовима који су од врха до подножја обавијени виновом лозом и гран-

Из летописа

чицама са цвећем у дуборезу. Богато изрезбарен иконостас храма Светог великомученика Георгија досеже до полукружног свода, што представља још једну одлику такозваног „високог типа" барокног иконостаса. Поменути тип иконостаса се током 18. и 19. века ширио путем руског религијског и културног утицаја.

На почетак следеће фазе радова на иконстасу требало је чекати пуних петнаест година. Чланови црквеног одбора су 1878. године расписали конкурс за извођача златарских радова на иконостасу. На конкурс се јавило више мајстора: Никола Димшић, златар из Новог Сада, са понудом од 18.000 форинти; Драгутин Лисић, златар из Панчева, са понудом од 11.150 форинти; његов сарадник Карел Лиси, са понудом од 10.500 форинти, као и златар из Беча Шандор Јараи. На основу расположиве историјске грађе православне Црквене општине у Старом Бечеју, може се закључити да је као један од најозбиљнијих кандидата за овај посао фигурирао златар из Арада Васа Дерешић. У писму од 2. августа 1878. године, упућеног секретару црквеног одбора Стевану Жекићу, Дерешић пише да је скоро готов са пробом и интересује се када би свој рад могао показати члановима црквеног одбора. Он у писму напомиње да је већ позлатио иконостасе у двадесет и три православна храма и да је 1874. године урадио позлату на српској „Текелијиној цркви" у Араду. Ипак, црквени одбор је од свих кандидата за рад на позлати иконостаса прихватио понуду Шандора Јарија из Беча. Вероватно је превагнула чињеница да је мајстор Јараи вршио златарске радове и за двор Хабзбургâ. Црквени одбор је са њим склопио уговор у вредности од 11.232 форинти, уз обавезу да позлати иконостас, певнице, владичански сто, трпезу, предикаоницу и Христов Гроб.

Позлаћени иконостас храма освештао је 1879. године епископ бачки Герман Анђелић (1870 – 1881), који је 1882. године изабран за патријарха српског. Понуђени му дар од двадесет дуката владика Герман је поклонио Црквеном певачком друштву из Старог Бечеја.

Снежана Илић, вероучитељица

ОЛГА ХАЏИЋ (1946 – 2019)

Академик Др Олга Хаџић је била редовни професор Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду и редовни члан Српске академије наукâ и уметности, а била је и прва жена – ректор Новосадског универзитета.

Олга Хаџић је рођена у Новом Саду 25. августа 1946. године, од оца Лазара (деда му је био др Илија Огњановић) и мајке Радмиле, која потиче из чувене бијељинске породице Атанацковић. Основну школу и гимназију *Јован Јовановић Змај*, као и средњу музичку школу *Исидор Бајић*, завршила је у Новом Саду. Врло често, у разговору са млађим колегама и студентима, наглашавала је потребу музичког образовања које на посебан начин утиче на развој интелекта. На Филозофском факултету у Новом Саду уписала је и дипломирала (1968) на департману за математику, после чега је изабрана за асистента на новооснованом Природно-математичком факултету у Новом Саду.

Постдипломске студије окончала је на Природно-математичком факултету у Београду (1970), а две године касније одбранила је докторску дисертацију на Природно-математичком факултету у Новом Саду. За редовног професора тог факултета изабрана је 1981. године. Била је редовни члан Одељења природно-математичких наука Српске академије наукâ и уметности од 1991. године. Др Олга Хаџић је била и члан Стручног већа за природно-математичке науке и Стручног већа за друштвене науке Сената Универзитета у Новом Саду.

Поред постигнутих врхунских резултата у области математике, докторирала је и у области стратегијског менаџмента у културном туризму на Природно-математичком факултету Универзитета у Новом Саду (2006), а последњих година живота се бавила организационом психологијом.

Академик др Олга Хаџић је била врсни педагог и научник, безрезервно посвећена студентима и развоју научних дисциплина. Била је професор, педагог и мајка многим студентима, добротвор и анонимни пријатељ сиромашних и потребитих. За оне који је нису добро познавали, а имали су прилику да је сретну у Пашићевој улици или да је виде у порти Светониколајевског храма, Олга Хаџић је деловала као нестварна појава данашњице, као отелотворење Вендерсовог анђела у филму „Небо над Берлином“. Достојанствена у кротости, са смирењем древних монаха својом појавом и изгледом, неуобичајеном скромношћу, ставу и конверзацији, никада није свом саговорнику откривала и показивала да се иза невиног девојачког осмеха и погледа девојчице крије горостас савремене српске науке. Била је истински пустињак непрегледних пространстава савремене српске науке, подвижник чија је келија била скромна соба у родној кући у улици Јована Суботића број 7 у Новом Саду.

Потпуно посвећена педагошкој служби, Олга Хаџић је била смирена и честита хришћанска душа која је у срцу свагда чувала речи светог Апостола: И ако имам дар пророштва и знам све тајне и све знање, и ако имам сву веру да и горе премештам, а љубави немам, ништа сам (1. Кор. 13, 2).

Олга Хаџић је мирно уснула у Господу 21. јануара 2019. године, тихо и неприметно, баш као што је тихо и неприметно живела. На празнину коју је оставила својим упокојењем тешко да ћемо се навикнути.

протонамесник Миодраг Андрић

Оче, да те питам

У ЧЕМУ СЕ ДАНАС ОГЛЕДА АКТУЕЛНОСТ ПРАЗНИКА ДУХОВДАНА ИЛИ ПЕДЕСЕТНИЦЕ?

Празник Педесетнице, се назива и рођенданом новозаветне Цркве и представља још једно објављивање тајне Свете Тројице кроз изливање дарова Духа Светога на Цркву Христову. Као такав, празник Педесетнице иако се догодио у прошлости, понавља се непрестано у историји јер је Црква, по речима преподобног Јустина Ћелијског, Христос продужен у векове и остварује се као непрестана Педесетница. Педесетница представља завршни акорд у премудро устројеном плану спасења света. То је план (домострој, икономија) који је остварен благоволењем Бога Оца, садејством Духа Светога у тајни Христовој, јер како сведочи црквена песма: Дух Свети од Оца исходи, на Сину почива (празнична стихира на „Господи возвах", слава и сада). Улазећи Оваплоћењем у простор и време, Христос постаје део историје, не престајући да буде вечан, управо дејством Светога Духа, Који је на натприродни начин осенио Пресвету Богородицу.

Сви црквени празници за свој садржај имају историјски догађај или пак историјску личност. Смисао празника Педесетнице, као догађаја који сабира и чини делатном Цркву у историји као Тело Христово, састоји се управо у могућности остварења свих догађаја свештене историје Старог и Новог Завета, овде и сада. Уз то, празник Педесетнице има и изразито есхатолошки карактер, што значи да и нâс, и све празнике из прошлости, доводи у контекст будућег Царства Божјег у које се иконички укључујемо у светој тајни Евхаристије. Евхаристију имамо управо захваљујући празнику Педесетнице, и Евхаристија сваки пут представља наше проживљавање читавог домостроја спасења изнова, па и Педесетнице као врхунца Божјег старања о нама. Дух Свети нас чини учесницима празникâ који се непоновљиво понављају, и мада су празници историјски догађаји који су се десили у прошлости, они се ипак пред нашим очима делатношћу Светог Духа поново догађају. Наше учешће у празницима, кроз богослужење Цркве, омогућава наше спасење које се остварује као ослобођење од смрти и ограничењâ, односно као превазилажење разједињавајућих сила времена и простора. У времену и простору човек и творевина ступају у заједницу, али време и простор јесу и фактори раздвајања због првородног греха који је означио кидање заједнице са Бесмртним, што је опет проузроковало смрт као негативни потенцијал створене природе.

Улога Духа Светог у тајни Христовој управо се састоји у томе да Христову човечанску природу, а кроз њу и нас, ослободи од нужности времена и простора. То се очитује како кроз Његово натприродно Рођење тако и кроз Његово свеславно Васкрсење. Дакле, и у Рођењу и у Васкрсењу Христовом учествују и Отац и Дух, стога су и Рођење и Васкрсење заједничко дело Свете Тројице. Приликом Вазнесења, вазношењем Христовим на небо, почиње испуњење обећања доласка Другог Утешитеља, Духа Светога, Који оприсутњује у свету Христа као Цркву до Христовог другог доласка, о чему анђели благовесте апостолима. (ДАп. 1, 11).

Тајна крштења и Тајна миропомазања представљају личну Педесетницу сваког новопридруженог члана Цркве, а такође обновљење Цркве, подмлађивање вечношћу још једне бесмртне личности. Све свете Тајне представљају изграђивање Цркве као небоземне заједнице, која дела у историји, а свој корен има у будућем Царству Божјем. Њену икону, овде у историји, такође нам доноси Дух Свети. У овом контексту, када богословски разматрамо појам историје, не мислимо на историју као науку, односно тиме не подразумевамо историју као историографију него историју као историјско постојање – бивствовање и живовање у времену и простору.

Из свега реченог произилази да актуелност празника Педесетнице, овде и сада, данас, за нас представља оприсутњење прошлости у садашњости, и у исто време повезивање прошлости и садашњости са будућим догађајем доласка Христовог и Царства Божјега, у којем примамо ослобођење од смрти, а самим тим и идентитет Цркве и сопствено вечно постојање. На исти начин, празник Педесетнице, односно наш живот у Цркви као простору Педесетнице, и сваког од нас чини истинитим личностима, које већ сада имају предокушај бесмртности кроз учешће у Тајни Христовој.

презвитер Игор Игњатов

Из светоотачке ризнице

Свети Игњатије Брјанчанинов

ВРТ У ВРЕМЕ ЗИМЕ

Године 1829. ја сам провео зиму у Плошћанској пустињи. И сада тамо, у врту, усамљена стоји дрвена келија у којој сам живео са мојим другом. Када је мирно време, у јасне сунчане дане, ја сам излазио на трем, седао сам на клупу и гледао сам пространи врт. Његова нагост била је покривена снежним покривачем, унаоколо све тихо, некакав мртви и величанствени мир. Тај видик је почео да ми се допада: замишљени поглед нехотице се усмеравао ка њему, прикивао се за њега, као да у њему пронализи тајну. Једном, ја сам седео и нетремице гледао у врт. Изненада, спала је завеса са очију моје душе: пред њима се отворила књига природе. Та књига, која је дата на читање првоствореном Адаму, књига која је садржала у себи речи Духа, попут божанског Писма. А какву сам то науку прочитао у врту? – Учење о васкрсењу мртвих, силно учење, учење откривањем стварности сличне васкрсењу. Да ми нисмо навикли на оживљавање природе у пролеће, оно би нам се учинило потпуно чудесно, невероватно. Не задивљујемо се због навике, гледајући чудо, више као да га не видимо! Гледам огољене гране дрвећа и оне као да ми са уверљивошћу говоре својим тајанственим језиком: „Ми ћемо оживети, покрићемо се лишћем, замирисаћемо, украсићемо се цвећем и плодовима: зар неће оживети суве кости људске у време свог пролећа?”

Оно ће оживети, обући ће се у тело, у новом облику ступиће у нови живот и у нови свет. Као што дрвеће које није издржало љути мраз, изгубивши животни сок, при доласку пролећа бива посечено и износи се из врта ради огрева; тако ће и грешници, који су протраћили свој живот, бити сабрани у последњи дан тог века, у почетку будућег вечног дана, и бачени у неугасиви огањ.

Ако би било могуће наћи човека који не би знао за преокрете који се догађају са променом годишњих доба, и ако би довели тог незнанца у врт који у време зиме величанствено почива смртним сном, и показали му огољено дрвеће и говорили му о тој раскоши у коју ће се оно обући у пролеће: он би, уместо одговора, погледао на вас и осмехнуо се – ваше речи би му се чиниле као неостварива измишљотина! Тако и васкрсење мртвих делује невероватно за мудраце који лутају у мраку земаљске мудрости, и нису сазнали да је Бог свемогућ, и да Његова разнолика премудрост може бити созерцавана, али не може се постићи умом створења. Богу је све могуће: за Њега нема чуда. Лоша претпоставка човека: оно што ми нисмо навикли да видимо, то нам делује као неизводљива ствар, невероватно чудо. Дела Божја, на која непрекидно и већ равнодушно гледамо – јесу дивна дела, велика чуда, недостижна. И сваке године, природа пред очима читавог човечанства понавља учење о васкрсењу, осликавајући га преображавајућим, тајним делом!

Свети Игњатије Брјанчанинов,
Аскетски огледи,
Задужбина манастира Хиландара,
Београд 2006, стр. 188.

СВЕТОСАВСКА БЕСЕДА

„Брате, који си измирио браћу,
сине, који си подигао оца,
оче, чији пепео синови расуше!"
(Љубодраг Симовић)

Син великог жупана Стефана Немање – Растко Немањић, монах Сава и довека – Свети Сава. И некад и сад, ма којег год имена и титуле био, остао си онај који „Србе воли и за њих се Богу моли". Богатство, лагодан живот, моћ, звучно име, и као печат битно, поносно презиме, данас – све оно чему стремимо, онај кога данас Светитељем зовемо, заменио је све то за четири слова – Сава! Заменио је световно манастиром, ризом, духовним испуњењем које му је дала вера у Бога јер, само га је чек'о – он га није хтео; он је нешто узвишеније духом заволео. Он неће да влада, он хоће да служи Богу и свом роду. С једне стране у аманет гради Хиландар, а са друге – руши зидове заваде.

Од његових речи и делâ изаткана је српска самосвест, жичка беседа стара осам векова о дужностима које један народ треба да негује. Горели су Савине мошти, сагоревала је у разним ватрама кроз историју та српска дужност, али заправо никада ништа изгорело није. После неколико векова, схватио је српски народ шта је Сава мислио када је народу усађивао библијске речи: *Благо онима који плачу, јер ће се утешити... Благо онима који су чистога срца, јер ће Бога видети* [...] И док је Хиландар чврсто стајао на Атосу, на Виду су падали они који су у срцу и души носили ове речи.

Чини се да је данас, више него икада, потребан дух који су имали Растко и српски народ у Великом рату. И он и они имали су своју гору – Атонску и Албанску. Да ли знамо чије путеве заборављамо? Постоји ли вера Стефановог завештања и визија јунака с Проклетија у „нама, деци овог века"? Јесмо ли свесни да је држава дужност, а не право? Да нам је поверена да је одужимо и очекује да је наредним генерацијама задужимо? Да она од нас тражи веру у њено јуче, да би је било данас, а и нас с њом сутра? Зато Свети Сава од нас тражи мир и послушање, јер само ако имамо љубави у себи, оно небеско царство, за које ће се и Лазар борити, постаје могућно.

Зато, Светитељу, ти који си нам омогућио право на знање, не дај нам право на заборав. На нама је данас да Савино име светли и када нас не буде. Да Твоје име буде вечни благослов и опомена: „Што радили, све вам свето било"!

Милица Мољски, ученица IV-7,
Гимназија *Јован Јовановић Змај*, Нови Сад

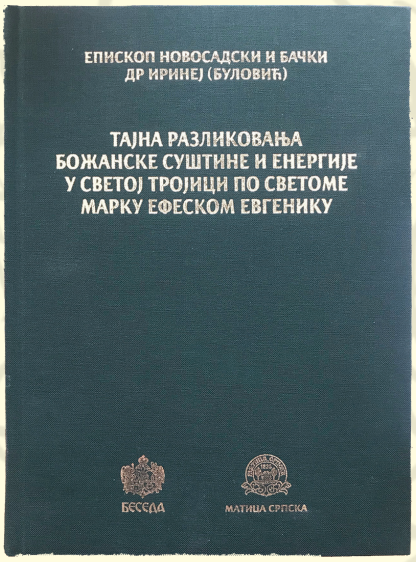
ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Епископ бачки Иринеј

ПРЕДГОВОР СРПСКОМ ИЗДАЊУ

У издању *Беседе*, издавачке установе Епархије бачке, објављена је докторска дисертација Епископа бачког г. Иринеја у преводу на српски језик. Уредништво *Винограда Господњег* са радошћу објављује у овом броју текст *Предговора српском издању* докторске дисертације.

Сад већ давне 1980. године положио сам докторски испит и одбранио докторску дисертацију на Богословском факултету у Атини. Пре тога је, по тадашњим прописима Атинског универзитета, дисертација морала да буде доступна јавности, односно издата као књига. Тако је њено прво, неугледно ауторско издање угледало светлост дана те исте године, док је књига у квалитетно штампаном облику изишла у издању *Патријаршијског института за патролошке студије* у Солуну, 1983. године, као 39. том серије *Ана́лекта Влата́дон*. Тада, наравно, ни сањао нисам да никад нећу наћи времена да је сâм и преведем на српски језик, а ни да ће се превод појавити тек после тридесет и шест година. Дубоко сам захвалан преводиоцу, свом драгом пријатељу С. Јакшићу, за његов велики труд и изврстан превод са не баш лаког грчког језика, старог и књижевног новог у архаичној варијанти. Искрено ћу рећи да данас међу нашим теолозима ником другом не бих ни поверио превођење и да ни сâм не бих боље превео сопствено дело. Исто тако сам искрено благодаран и Матици српској за дар и част што је великодушно понудила да буде саиздавач са нашом епархијском *Беседом*.

Богословско истраживање такозване позне и византијске патристике, посебно грандиозне и чудесне синтезе укупног ранијег светоотачког наслеђа познате под погрешним – првобитно злонамерним – називом *паламизам* или *паламитско богословље*, започето је доцкан. За откривање и прве анализе важних сегмената те теологије заслужни су, као и за толике друге ствари, истакнути теолози из православне дијаспоре на Западу, руски емигранти Јован Мајендорф, Василије Кривошеин и други, а њима су се убрзо придружили најугледнији грчки теолози, као професор Панајот Христу и други. Али први целовити и систематски приказ тријадологије светог Григорија Паламе у православном теолошком амбијенту дугујемо Амфилохију Радовићу, тада архимандриту Јеладске Цркве, а данас митрополиту црногорско-приморском (његова дисертација из 1973. године). Први пак засебни целовити и ситематски приказ „паламитског" – а уствари традиционално црквеног – учења о разликовању божанске суштине и енергије, на примеру светог Марка Ефеског, дао је – sit venia verbo – долепотписани. После тога су уследили многи научно-богословски радови на ту тему, сваки пут на примеру једног од светих Отаца и Учитеља Цркве.

Овом изучавању се не дâ сагледати крај. И хвала Богу што је тако! Поменути теолошки *топос* је за нас православне од суштинске важности јер представља неотуђиви део наше вере и нашег богословља, а не тек пуки анахрони, маргинални, па и ексцентрични „наратив" или „дискурс", како, нажалост, још увек мисле и неки православни теолози, а међу њима и корифеји и „стубови" учења о личности, „другости" и заједници као кључу за све, од тријадологије до антропологије. Учење о разликовању суштине и енергије у Светој Тројици веома је значајно и за хришћански Запад као лек за спекулативни и неосхоластички приступ надумној тајни Живога Бога. Оно већ – полако, али сигурно – врши утицај на један број западних теолога. Особито је значајно за богословски дијалог између Православне и Римокатоличке Цркве будући да пружа једину могућност да римска теологија изиђе из зачараног круга створеног додатком Filioque у Символу вере и да се по питању исхођења Духа Светога сусретне са православном теологијом, односно са заједничким Светим Предањем првих векова.

Од времена састављања и објављивања ове докторске тезе није се појавио ниједан рад на исту тему код светог Марка Евгеника, а оно мало што је у међувремену објављено о њему и његовом богословљу не односи се на нашу тему. Новија пак и најновија релевантна литература, на разним језицима, суштински нити шта додаје мом приказу „паламитске" теологије светог Марка Ефеског, нити јој шта одузима, нити је на било који начин доводи у питање. Ако грешим, молим браћу по вери, по служби и по перу да ми на то укажу!

У Новом Саду,
април 2019.

Епископ бачки Иринеј

СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ВЕЛИКИ,

Догматски списи 1

Мало је личности у историји света, чак и међу светитељима Цркве Христове, на које се у потпуности могу применити речи Псалмопојца: По свој земљи изиђе глас њихов и до крајева васељене речи њихове (Пс. 18, 5). Ове речи непосредно се односе на Христове апостоле, а затим и на све оне који су кроз историју настављали дело апостолâ и због тога били називани равноапостолнима. Црквени песник је управо ову мисао имао у виду када је тропар у част светог Василија Великог украсио стиховима: По свој земљи изиђе глас твој, јер она прими благовест твоју. Свети Василије Велики, као орган (инструмент) Духа Светога, благодаћу је као непоколебива бакља горео и сагорео за овоземаљски живот. Тим пламом је његова личност постала бакља лучоноша светлости Христове до данашњих дана, светлећи свим православним хришћанима до краја свих векова.

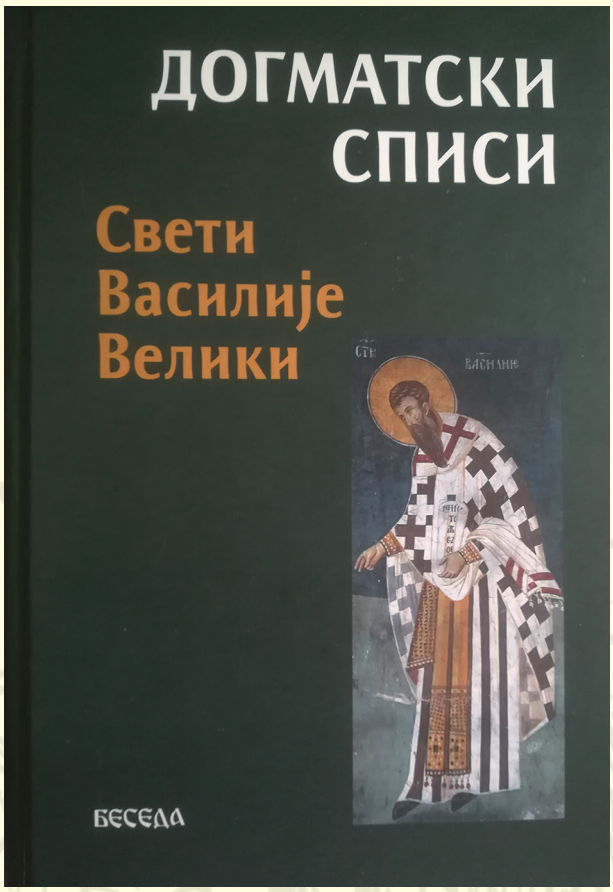

Светоотачку књижевност у српском језичком подручју обогатило је још једно издање Издавачке куће Епархије бачке *Беседа*, управо превођењем и издавањем догматског списа једнога од највећих Отаца Цркве Христове светог Василија Великог, архиепископа Кесарије кападокијске. Збирка која се представља читаоцу садржи списе *Против Евномија* и *О Светоме Духу*. У ово издање такође су уврштене догматске проповеди светог Василија *О вери*, *Омилија на стих*: *У почетку беше Логос*, *Омилија против Савелијанаца и Арија и аномијанâ* и *О томе да Бог није узрочник зла*. Све поменуте беседе већ су раније преведене код нас са руског језика и објављене у зборнику хиландарских путоказа *Свети Василије Велики, Беседе*. Превод који је пред читаоцем је утолико вреднији јер је извршен непосредно са грчког изворника. Преводи пак дела *Против Евномија* и *О Светоме Духу* први пут се објављују на српском језику. Последњу групу догматских списа светог Василија представљају драгоцене посланице светом Амфилохију Иконијском, њих четири на броју (333, 234, 235, 236). Овај зборник подељен је на четири целине од којих свака, осим одељка посланицâ светом Амфилохију, почиње уводом признатог јелинског теолога Теодора Зисиса.

У личности и богословљу светог Василија Великог сједињен је практичан организатор и философ примењене теологије – догматике. У његовом теолошком опусу у потпуности се може ишчитати истина изречена устима преподобног Јустина Новог Ћелијског да је догматика православна философија живота. Поникавши из славне хришћанске Кападокије, задојивши се Христовом науком од раних година живота, није презрео ни световне науке, које је подробно изучио и својим прегалаштвом ставио их у службу православне теологије. О томе сведочи и његово дело *Шестоднев*, које се такође појавило у нашој књижевној јавности управо у издању *Беседе*, 2001. године. У својим догматским списима

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

чије су писање узроковали озбиљни теолошки спорови у 4. веку, свети Василије Велики приљежно улаже труд да „објасни природу бића", односно да веру Цркве у Бога, Који је природом недостижан и неспознатив, објасни као причасност Недостижноме по енергијама, које као Тројичан по Ипостасима исијава створеноме човеку и кроз њега читавој творевини. Овај догматски постулат касније ће према изазовима сопствене епохе, хиљаду година касније, врло умешно разрађивати свети Григорије Палама, архиепископ солунски.

Спис *Против Евномија* састоји се од три *Слова*, од којих се у првом, после кратког осврта на повод писања, оповргавају Евномијева схватања о суштини и познању Бога.

Дело светог Василија Великог *О Светоме Духу* несумњиво представља једно од његових најважнијих дела и управљено је у исти мах против јеретика духобораца и аријанаца. Како исправно напомиње Теодор Зисис, „у најопштијем смислу, сви аријанци су духоборци" (стр. 169). То значи да је богословски спор који је водио свети Василије Велики био концентрисан на два тока: на полемику и са аријанцима и са евномијанима који су порицали Божанство и једносуштност Сина, и на диспут са духоборцима који су унижавали Личност Светога Духа и сводили је на раван створења. Овај спис заснован је на вери Цркве израженој дȇлом и у записаном Предању – Светом Писму. Штиво је постављено на здраву и преображену рационалност, исказану јасним философско-теолошким појмовима, разумљивим за епоху у којој је дело настало. Због свега тога, овај спис постаје класични израз вере Цркве у Божанство Светога Духа, доприносећи развоју каснијег богословствовања о Светоме Духу. Спис садржи тридесет глава у којима је пневматологија изложена довођењем у везу како са тријадологијом и христологијом, тако и са сотириологијом и еклисиологијом, не занемарујући ни њен практични доживљај у литургичко-богослужбеном животу Цркве.

Познато је да је свети Василије Велики био и признат беседник, што не представља изненађење, будући да је оруђе богословствовања реч, изговорена и написана. Поменуте већ *Беседе* су пример високе вредности сједињеног књижевног и говорничког облика са верско-моралним садржајем.

За светоотачко доба епистоларна књижевност има особити значај будући да су Оци Цркве у преписци изражавали лични став, који је касније Црква препознала као аутентични израз вере и богословља. Због тога данас збирка писама светог Василија броји три стотине шездесет и шест писама, од којих су са догматског становишта највжнија четири, објављена у овој збирци.

Излажући овде у назнакама и обрисима анализу дела и богословља светог Василија Великог у веома сведеном и ограниченом виду, свесрдно препоручујемо српском читаоцу књигу догматских списа светог Василија, жељно ишчекујући и превод и издавање осталих дела овог великог светила Цркве Христове.

презвитер Игор Игњатов

СВЕТИ САВА ЈЕ УЗОР КАКО СЕ ВОДИ ЈЕДНА ПОМЕСНА ЦРКВА И ЗАШТО СЕ ПОСТИЖЕ АУТОКЕФАЛИЈА

Свечаном академијом у Српском народном позоришту и светом Литургијом у Светосавском храму у Новом Саду, Епархија бачка је обележила велики јубилеј – 800 година аутокефалности Српске Православне Цркве. Тиме је још једампут прослављен најзначајнији подухват архипастирског и мисионарског деловања Светог Саве, чије плодове данас уживају и Српска Православна Црква и српски православни народ.

Прослављање осам векова од стицања самосталности Српске Православне Цркве почело је у суботу, 5/18. маја 2019. године, служењем празничног вечерњег богослужења у храму Преноса моштију Светог Саве на Новом насељу, а настављено је свечаном академијом под називом *Осам векова Светосавља*, на сцени *Јован Ђорђевић* Српског народног позоришта у Новом Саду.

Поред Његовог Преосвештенства Епископа новосадског и бачког г. Иринеја и викара, Епископа мохачког г. Исихија, свечаности су присуствовала Преосвећена господа епископи: будимски Лукијан, британско-скандинавски Доситеј, врањски Пахомије, ваљевски Милутин, крушевачки Давид, аустралијско-новозеландски Силуан, осечкопољски и барањски Херувим, као и умировљени епископи Василије и Георгије.

Свечано слово поводом великог јубилеја је произнео Епископ мохачки г. Исихије. Наводећи да је мисионарски рад Светога Саве далекосежан, плодотворан и историјски непобитан, владика Исихије је истакао да је највећи допринос овог дивног угодника Божјег у томе што је он сâм своме народу остао пример живота светог архијереја, испуњен љубављу према Православној Цркви и њеном Предању. *Свети Сава је уредио и организовао Цркву у српскоме роду. Као што је свој живот засновао на Јеванђељу и служењу Богу, тако је род српски посадио и утврдио у јеванђелском идентитету. Данас у нама живи светосавска реч и светосавски идентитет. То није нека инертна и сетна загледаност у идеализовану прошлост, то је жива вера у Живога Бога, прослављена у светоме оцу нашем Сави. Исто Јеванђеље, исти догмати и канони одређују и надахњују наш живот, како појединаца тако и свега народа, у мери у којој је он Христов народ*, казао је Епископ мохачки.

Својим присуством, академију су увеличали: г. Игор Мировић, председник Покрајинске владе, г. Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, г. Здравко Јелушић, председник Скупштине Града, професор др Драган Станић, председник Матице српске, професор др

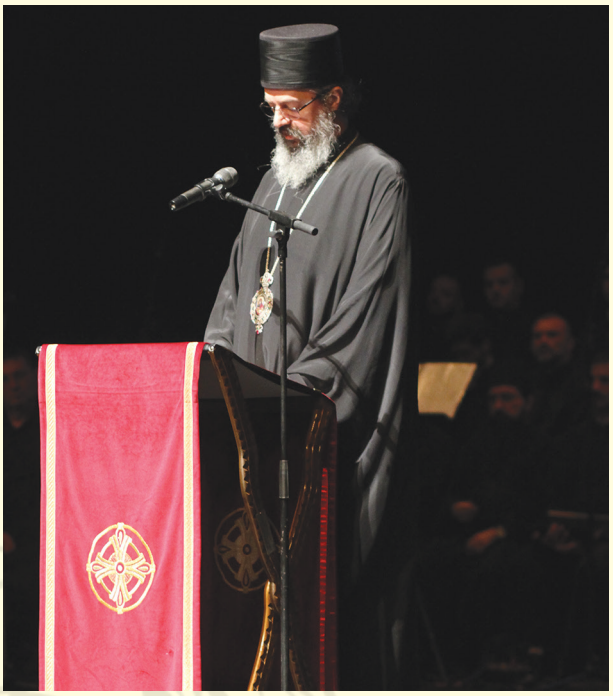
Јубилеј

Радивоје Стојковић, директор гимназије *Јован Јовановић Змај*, г. Петар Ђурђев, директор Историјског архива Града Новог Сада, бригадни генерал Зоран Насковић, и многе друге угледне личности јавног и културног живота.

На сцени Српског народног позоришта публика је имала прилику да чује композиције у извођењу хора Црквене општине новосадске *Свети Јован Дамаскин*, под уметничким руководством јеромонаха Јеротеја, и хора гимназије *Јован Јовановић Змај*, под диригентском палицом Јована Травице, као и да ужива у креативном и надахнутом наступу Културно-уметничког друштва *Вила* и ансамбла *Сербоплов*.

Драмским текстом презвитера Ђорђа Стојисављевића, војног свештеника причисленог Светосавском храму, кроз историју Српске Православне Цркве публику су провели глумци Гордана Ђурђевић-Димић и Милош Станковић. Академију је реализовала Телевизијска продукција Епархије бачке.

На дан празновања славе храма на Новом насељу – спомена на Пренос моштију Светога Саве, у недељу, 6/19. маја 2019. године, светом архијерејском Литургијом је началствовао Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки г. Иринеј, а саслуживали су Преосвећена господа епископи: будимски Лукијан, банатски Никанор, врањски Пахомије, зворничко-тузлански Фотије, крушевачки Давид, далматински Никодим, осечкопољски и барањски Херувим, умировљени епископи Василије, Георгије и Филарет, владика мохачки Исихије и свештенство Епархије бачке.

Истакавши да је Свети Сава аутокефалију извојевао на частан, законит, канонски и богољубив начин, Епископ бачки је казао да појам *аутокефалија*, односно самосталност, није сличан појму државног суверенитета. *Не! Самостална Црква, аутокефална Црква, увек остаје у заједници, у општењу, у јединству, у љубави са свим осталим Црквама Божјим у свету, које исповедају праву веру, које су зато Православне. То није издвајање него је увек сабирање, јединство, и у томе је суштинска разлика између Цркве, њеног устројства, и било какве људске организације или институције у овоме свету. Шта значи та самосталност? Значи да једна помесна Црква, Црква једне области, стиче право да сама бира себи свога Предстојатеља, који има изузетну службу коју Бог поверава – Духом Светим – само њему, али по свему осталоме он је једнак са браћом својом архијерејима, па, у извесном смислу, једнак и са сваким верником пред Богом, јер се сви причешћујемо из једне Чаше и од једнога благословеног Хлеба, од Тела и Крви Христове. У тој најсветијој Тајни Цркве сви смо једно*, нагласио је владика Иринеј.

Предстојатељ Цркве Божје у Бачкој се осврнуо и на црквену кризу у Украјини, наводећи да је такве проблеме могуће избећи само поштовањем канонског поретка. *Као пример наводим управо светли лик и велико духовно дело Светога Саве.*

Он је узор како се води једна помесна Црква и зашто се постиже аутокефалија – не ради сујете, не ради истицања свога првенства над другима, него ради што делотворнијег служења другима, ближњима. Ми Срби, са радошћу и поносом пред свом нашом браћом и сестрама по вери, можемо громко да кликнемо за нашега Светога Саву: „Такав нам је био потребан Првосвештеник!" Још више нам такав треба данас, у овом смутном времену, а биће још потребнији у будућности, рекао је владика Иринеј.

На Литургији је умилно појао здружени хор Светоархангелске обитељи из Ковиља и Школе црквеног појања Свети *Јован Дамаскин*, новосадске црквене општине.

Умировљени епископ Василије благосиљао је славске дарове, колач и кољиво, а после отпуста, Епископ бачки г. Иринеј је уручио орден Светога Саве другог степена протопрезвитеру-ставрофору Милану Остојићу, којим га је, на предлог Епископа бачког, одликовао Свети Архијерејски Синод наше Цркве, за истрајну љубав према Цркви, нарочито показану вишедеценијским искреним служењем и пожртвованим радом на Њиви Господњој. Орденом Светога деспота Стефана Лазаревића, Свети Архијерејски Синод наше Цркве, на предлог Епископа бачког, одликовао је Огранак Српске академије наука и уметности из Новог Сада, у знак признања за изузетан допринос очувању традиције и културне баштине српскога народа, као и господина Николу Перваза, председника Црквене општине новосадске, за делатну љубав према светој Цркви и допринос очувању традиције и културне баштине српскога народа.

На предлог управе и братства Светосавског храма у Новом Саду, заслужнима за изградњу и унутрашње украшавање храма на Бистрици, Епископ бачки г. Иринеј је доделио архијерејске грамате признања: г. Бранку Пантошу, г. Дејану Слијепчевићу, г. Ранку Ковачевићу, г. Кирилу Кравченку, г. Дражену Ђурђићу, г. Христивоју Станимировићу, г. Желимиру Крешталици, г. Јовици Гајићу, г. Милану Цветковићу, г. Стеви Иштоковићу, госпођи Роси Зечевић, госпођи Софији Босиљкић и госпођи Ковиљки Субаков, а архијерејске за-

Јубилеј

хвалнице: г. Богдану Родићу, г. Бошку Ђукићу, г. Предрагу Коњевићу, г. Душану Швоњи, г. Душану Алексићу, г. Дубравку Татомиру, г. Мирославу Јаковљевићу, г. Ранку Јанковићу, г. Властимиру Матићу, г. Радовану Никачеву, г. Владимиру Дропцу, г. Раденку Драгичевићу, г. Душану Петровићу, госпођи Марији Јовановић, госпођи Данки Шавија, породицама Миловановић и Цалић из Новог Сада, и породицама Милић и Ступар из Шековића.

Желим да свима који су одликовани и одато им признање за заслуге за нашу Цркву, за опстанак и културу нашега народа, за овај свети храм и његову изградњу, честитам и пожелим да у здрављу, на много година, своја признања са поносом носе и оставе својој породици за трајну успомену, навео је владика Иринеј. У име Епископа мохачког, свештенства и вернога народа, Епископ бачки г. Иринеј је изразио благодарност браћи архијерејима који су дошли у Нови Сад да увеличају прославу јубилеја – осам векова аутокефалије Српске Православне Цркве и славу храма Преноса моштију Светога Саве.

***

За хришћанство на простору српских земаља, не само у средњем веку, од пресудног значаја јесте личност и архипастирски рад Светог Саве. Од ране младости надахњиван етосом Свете Горе, потпуно и без остатка предајући се испосништву и молитви, Растко – најмлађи син великог жупана Стефана Немање – постао је монах Сава. Најплодоноснији изданак светородне лозе Немањића непрекидно је путовао по свим српским земљама, проповедао, ширио писменост, градио цркве и манастире. Све до појаве Светог Саве, Црква је у српским земљама била под јурисдикцијом Цариградске Патријаршије. Добро знајући да је основни предуслов за остварење циљева његовог мисионарског деловања био оснивање аутокефалне црквене организације, студенички игуман Сава одлази у Никеју 1219. године, те после преговорâ са византијским царем Теодором I Ласкарисом и цариградским патријархом Манојлом I Харитопулом, успева да издејствује аутокефалност Српске Цркве. Сава је у Никеји хиротонисан за архиепископа, поглавара Православне Цркве у Србији, са титулом *архиепископ српских и приморских земаља*. Манастир Жича је постао седиште Српске Архиепископије, основане су нове епископије, напредовала је црквеноградитељска делатност, као и опште просвећивање српског народа, што додатно расветљује смисао и значај утемељења аутокефалне Православне Цркве Српске.

Валентина Карановић, новинар

Владика Иринеј примио делегацију Фондације Конрад Аденауер

Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки господин др Иринеј угостио је у суботу, 4. маја 2019. године, у свечаној дворани Црквене општине новосадске, учеснике семинара „Доживети Европу, причати о Европи". Пријему је присуствовао и владика мохачки г. Исихије.

Поздравивши студенте из Немачке и српске студенте, стипендисте Фондације Конрад Аденауер (Konrad-Adenauer-Stiftung, KAS), владика Иринеј је истакао да је веома радостан поводом сусрета и да је наведена Фондација једна од ретких политичких организација која има аутентичан интерес за питање Цркве и вере: *Желим да вас све поздравим у атмосфери и радости Празника изнад свих празника, Васкрсења Христова, јер у обема традицијама, западној и источној, ове године је врло блиско био датум Васкрсења, свега недеља дана разлике. Код нас, у традицији Православне Цркве, од првог дана Васкрса до празника Вазнесења Господњег увек постоји само један поздрав – Христос воскресе, и сви ти дани се посматрају као један дан Васкрсења. У овом периоду треба да једни друге сагледавамо у контексту да смо не осуђени него даровани да будемо сви вечно заједно, само ако то хоћемо, и са Богом и једни са другима*, навео је Епископ бачки.

Студенти су имали прилику да постављају питања владици Иринеју, а један од присутних стипендиста замолио је Владику да прокоментарише актуелну ситуацију на Косову и Метохији. *Ја мислим и данас да Албанци нису превише муслимани, али не треба да заборавимо да екстремни муслимани са Блиског и Средњег Истока, уз огромне финансије, раде на реисламизацији Албанаца. У ратовима Исламске државе на Истоку, највећи проценат добровољаца је са Косова, а онда тек из Босне. Ја лично мислим да Западна Европа уопште није свесна каквом ватром се игра. Они ће вероватно дати визну либерализацију Албанцима и огромна маса косовских Албанаца ће отићи у Западну Европу. Они су сада главни трговци дрогом у Западној Европи. Ја нисам против муслиманâ – у глобалном конфликту сматрам да су муслимани жртве Запада, а не обрнуто. Мислим да данас, док влада ова криминална гарнитура на Косову и Метохији, неће бити компромиса између нас и Албанаца, али ако Американци и Европљани схвате да тамо треба довести неке нормалне људе, онда је могућ компромисни дијалог између Срба и Албанаца. Решење видим у томе да се њима дâ највећа могућа аутономија: где су они већина – они имају главну реч, где су Срби већина – Срби имају главну реч. Има рецепата у Европи, може се наћи неки модел. Србија не може да призна Албанцима посебну државу на територији која је извор Србије. Првобитна Србија је тамо, најважнији наши манастири и све је тамо. До дана данашњега, после пет векова турске окупације, ми имамо 1.500 цркава и манастира на тој територији. Албанци немају ништа*, објаснио је владика Иринеј.

Епископ мохачки г. Исихије је истакао значај Светоархангелског манастира у Ковиљу – манастира који је основао Свети Сава у 13. веку – и поближе их је упознао са његовом историјом.

По завршетку срдачног сусрета, Епископ бачки г. Иринеј је уручио гостима пригодне дарове и изразио наду да ће бити још таквих пријатних разговора и дружења.

Увођење у дужност нових пароха у Епархији бачкој

Ветерник – У трећу недељу по Васкрсу, 12. маја 2019. године, на дан светог Василија Острошког, протопрезвитер-ставрофор Миливој Мијатов, архијерејски намесник новосадски први, служио је свету Литургију у *Светосимеоновском* храму у Ветернику. Прота Миливој је, после заамвоне молитве, прочи-

Актуелности

тао одлуку Епископа бачког г. Иринеја, којом је отац Лазар Мајсторовић постављен на прву парохију при храму у Ветернику. Архијерејски намесник новосадски први представио је оца Лазара парохијанима у Ветернику, истичући његов предани рад како на претходним парохијама тако и у Добротворној установи Епархије бачке *Владика Платон Атанацковић*. Прота Миливој је исказао радост због тога што је Ветерник добио вредног и доброг свештенослужитеља и пожелео му сваки благослов и успех на новој Њиви Господњој.

Отац Лазар је захвалио епископу Иринеју на указаном му поверењу, као и проти Миливоју на топлим речима добродошлице, и уз изразе захвалности Богу и Светоме Симеону, истакао да ће се трудити да у свему буде добар пастир повереној му пастви.

Кулпин – У трећу недељу по Пасхи, у којој чинимо молитвени спомен на светога Василија Острошког, у храму *Светог Вазнесења Господњег* у Кулпину, 12. маја 2019. године, светом Литургијом је началствовао протопрезвитер Далибор Купусовић, архијерејски намесник врбашки, уз саслужење презвитера Зорана Регодића.

После прочитаних одељака из светог Јеванђеља, отац Далибор је беседио о смислу и значају празника наше Цркве. На крају свете Литургије, архијерејски намесник врбашки је прочитао одлуку Његовог Преосвештенства Епископа бачког господина Иринеја о постављењу пароха кулпинске парохије, презвитера Зорана Регодића. Прота Далибор је честитао оцу Зорану почетак нове дужности и пожелео му свако добро у испуњавању парохијских обавеза, на радост и спасење поверене му паствe.

Чуруг – У недељу Мироносица, 12. маја 2019. године, када Црква Христова прославља и светог Василија Острошког, у Чуругу је у дужност уведен нови парох друге парохије при Световазнесењском храму.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа бачког господина др Иринеја, коју је на литургијском сабрању прочитао протонамесник Миладин Бокорац, архијерејски намесник жабаљски, презвитеру Милоју Ђорђевићу, досадашњем пароху у Ветернику, поверен је верни народ друге чурушке парохије.

Отац Миладин Бокорац и отац Петар Тривуновић, настојатељ чурушке светиње, пожелели су добродошлицу новом пароху, који је захвалио Епископу бачком на указаном поверењу и изразио наду на добру сарадњу.

Научни скуп о српском културном простору

Дводневни научни скуп на тему: „Српски културни простор: устројство, проблеми, вредности", отворен је у петак, 17. маја 2019. године, у свечаној дворани Матице српске.

У име Његовог Преосвештенства Епископа бачког г. Иринеја, учеснике скупа је поздравио Његово Преосвештенство епископ Јован (Пурић), који је истакао да најдубље стваралаштво треба да добије вечни значај. *Нема сукоба између Пушкина и једнога Серафима Саровскога, али ће многи поставити питање нама који смо се сабрали: „Зашто нам нисте помогли да се спасемо од упропашћавања културе?" Сигурно да је то велика Тајна присуства и Бога и Духа Светога, јер без Њега нема духовности. Само памћење, само сећање је, уствари, у Литургији – сећање на оно што је Господ Исус Христос урадио за нас. Нека Бог дâ да овај скуп буде не само теорија и затворен у овај простор него да има и практичне последице и утицај кроз државу, кроз институције, на обичног човека, да се наш човек подигне у духу и да нам васкрсне српска култура. Најдубље стваралаштво треба да добије вечни значај, да нам васкрсне српска култура и српски простор,* поручио је Преосвештени епископ Јован.

Професор Драган Станић, председник *Матице српске*, казао је, *да је циљ овог округлог стола да се сагледа какво је садашње стање на српском културном простору. Једино на такав начин ћемо моћи сопствену културну самосвест да подигнемо до нивоа који нам омогућује успешно решавање одређених питања важних за достојанствени опстанак српскога народа*.

Господин Владан Вукосављевић, министар културе и информисања Републике Србије, указао је на важност заједничке културе сећања и историјског памћења.

У данашњим сесијама учествују академик Матија Бећковић, професор др Мило Ломпар, професор др Богољуб Шијаковић, академик Миро Вуксановић, др Александар Гајић, Иван Негришорац, Драгослав Бокан, и многи други научни делатници.

Сутрадан, 18. маја, о устројству, проблемима и вредностима српског културног простора говорили су: професор др Ђорђе Ђурић, професор др Игор Борозан, професор др Валентина Питулић, професор др Лидија Томић и други стручњаци за наведену тематику.

Слава Светониколајевског храма у Новом Саду

Спомен на Пренос моштију Светог оца Николаја у Епархији бачкој, посебно и свечано је прослављен у храмовима који овог дивног угодника Божјег славе као свог заштитника – у Новом Саду, Сивцу, Кању, Жабљу, Змајеву, Плавни, Равном Селу и другим местима.

Мошти светог оца Николаја Мирликијског Чудотворца пренесене су 1087. године, услед најезде Турака, у Бари из града Мире у малоазијској покрајини Ликији, која је тада била део Источног Римског (Ромејског) Царства.

Нови Сад – У *Светониколајевском* храму у Новом Саду свету Литургију је служио Његово Преосвештенство Епископ мохачки г. Исихије, уз саслужење протопрезвитера-ставрофора Миливоја Мијатова, архијерејског намесника новосадског првог, протонамесника Миодрага Андрића, настојатеља храма, протођакона Горана Ботошког и ђаконâ Огњена Верића и Владе Поповића. Беседећи по прочитаној јеванђелској перикопи, владика Исихије је говорио о величанственој личности Божјег угодника светог оца Николаја, једног од великих Отаца Цркве, којег и многи наши православни храмови, насељâ и домови поштују као свог заштитника. *Свети Никола*

Актуелности

је остао познат и као један од највазљубљенијих светитеља у хришћанству, због свога милосрђа и испуњења заповести Христових. Он нам је узор у све векове. Нека би Бог дао да – молитвама Светог Николаја, чије моштисада почивају у Барију – и ми слушамо реч Божју и да се напајамо његовом благодаћу, навео је владика Исихије.

У Светониколајевском храму су били присутни и др Радивоје Стојковић, директор гимназије Јован Јовановић Змај, г. Никола Перваз, председник Црквене општине у Новом Саду, као и мноштво верног народа Божјег. Током свете Литургије једним устима и једним срцем антифоно је појала певница Николајевске цркве, коју, поред појца Бранислава Момирова, чине и полазници Школе црквеног појања *Свети Јован Дамаскин* из Новог Сада. После литијског опхода око светог храма и благосиљања колача и кољива, сви присутни су наставили празнично славље за припремљеном трпезом у парохијском дому, коју су – Господу у славу, а у част Светог оца Николаја – припремили парохијани ове новосадске парохије.

Слава Телепског храма у Новом Саду

Празник Светих равноапостолних Кирила и Методија, учитељâ и просветитељâ словенских, свечано је прослављен, као храмовна слава, у новосадском насељу Телеп.

Празновање је почело служењем празничног бденија које је служио високопречасни протојерej-ставрофор Миливој Мијатов, архијерејски намесник новосадски први, уз саслужење протонамесника Милорада Мировића и презвитера Ивана Спасевског.

На сâм дан Празника, свету Литургију је служио протојерej-ставрофор Миливој Мијатов, уз саслужење протојерејâ Чедомира Чалића, Владана Симића, Александра Лазића, Милана Малинића, и протонамесникâ, Миодрага Шипке, Бранислава Мркића и Милана Ђурића, као и презвитерâ Игора Игњатова, Леа Малешевића, ђакона Николе Дувњака и братства храма.

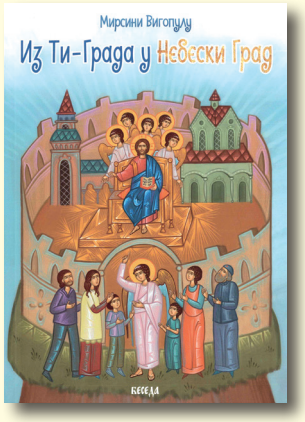
За певницом су појали полазници Школе црквеног појања *Свети Јован Дамаскин* Црквене општине новосадске под вођством јеромонаха Јеротеја.

У својој беседи прота Миливој је подсетио све сабране да су својом мисијом света и равноапостолна браћа Кирило и Методије поставили темељ и ударили печат христијанизацији Словенâ, а међу њима и нас Србâ. Управо је на том темељу Свети Сава описменио свој род и увео га у ред културних народа хришћанскога света.

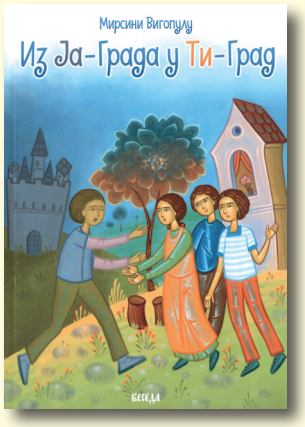
После заамвоне молитве освештани су славски дарови које је принео кум г. Милан Станић са породицом.

Издања за децу

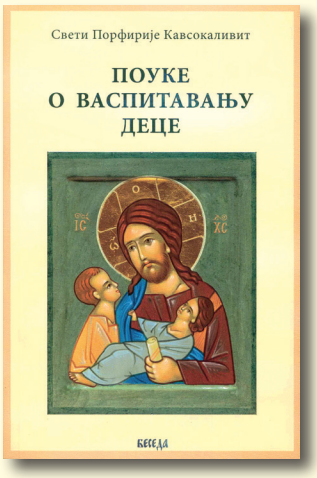
ИЗ ТИ-ГРАДА У НЕБЕСКИ ГРАД

Мирсини Вигопулу

ИЗ ЈА-ГРАДА У ТИ-ГРАД

Мирсини Вигопулу

ПОУКЕ О ВАСПИТАВАЊУ ДЕЦЕ

Свети Порфирије Кавсокаливит

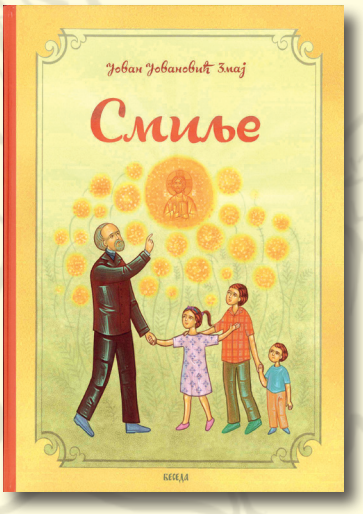
МОЈОЈ ВЕРИ

Јован Јовановић Змај

ХРИСТОВ НАУК

Јован Јовановић Змај

СМИЉЕ

Јован Јовановић Змај

КАКО СЕ КРСТИМ

Лидија Поповић

КАКО СЕ КО МОЛИ

Лидија Поповић

КАЛЕНДАР ЕПИСКОПА БАЧКОГ Г. ИРИНЕЈА

јануар – јун 2019. године

ЈАНУАР	
3..	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
4.	У Светоуспенском храму у Тителу служио парастос жртвама Рације.
6.	Бадњи дан; примио новосадско свештенство у Свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду, поводом божићне честитке.
7.	Божић; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
9.	Свети првомученик и архиђакон Стефан; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
13.	Присуствовао вечерњем богослужењу у параклису Владичанског двора у Новом Саду, уочи славе параклиса, Светог Василија Великог.
14.	Свети Василије Велики; служио свету архијерејску Литургију поводом славе придворног параклиса у Владичанском двору у Новом Саду.
15.	У згради Патријаршије српске био на пријему код Патријарха српског г. Иринеја.
17.	Присуствовао у Спомен-храму Светог Саве на Врачару дочеку г. Владимира Путина, председника Руске Федерације.
18.	Крстовдан; присуствовао јутрењу, царским часовима и светој Литургији у манастиру Васкрсења Христова у Кању.
19.	Богојављење; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
20.	Свети Јован Крститељ; крсно име г. Епископа; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду, уз саслужење епископâ: крушевачког г. Давида, нишког г. Арсенија, далматинског г. Никодима, осечкопољског и барањског г. Херувима и мохачког г. Исихија.
22.	У свечаној дворани Матице српске узео учешћа на представљању књиге Тиме Димитријевића *Крвава окупација Бачке*.
23.	Служио помен жртвама Новосадске рације на *Кеју жртава Рације* у Новом Саду.
24.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода. Истога дана, у згради Патријаршије српске, састао се са академиком Владимиром Костићем, председником Српске академије наука и уметности.
25.	У Задужбини Душана Радића, у просторијама Српског културног центра Свети Сава у Суботици, отворио *Светосавску недељу*.

26.	Одржао Светосавску беседу у свечаној дворани Факултета техничких наука у Новом Саду.
27.	Свети Сава; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду, а потом присуствовао Светосавској академији у Свечаној дворани Гимназије *Јован Јовановић Змај.*
Од. 28. јануара до 3. фебруара	Био у пратњи Патријарха српског г. Иринеја током посете Руској Православној Цркви, поводом прославе десетогодишњице устоличења Патријарха московског и све Русије г. Кирила.
ФЕБРУАР	
12.	Света Три Јерарха; служио свету архијерејску Литургију у Алмашком храму у Новом Саду.
14.	У згради Патријаршије српске био на пријему код Патријарха српског г. Иринеја.
15.	Сретење Господње; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду и рукоположио ђакона Србољуба Срдића у чин презвитера.
16.	У свечаној дворани Матице српске одржао предавање на тему *Осам векова Српске Архиепископије* у оквиру Свечане седнице Матице српске.
19.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
22.	У свечаној дворани Матице српске присуствовао представљању књиге Матије Бећковића Сто мојих портрета.
25.	Био у посети Епархији ваљевској и Епископу ваљевском г. Милутину.
МАРТ	
3.	Недеља месопусна; у Световаведењској обитељи у Ковиљу служио свету архијерејску Литургију и рукоположио монаха Козму у чин јеромонаха.
5.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода. Истога дана, у свечаној дворани Галерије Матице српске, узео учешћа на представљању монографије Алмашка црква – храм Света Три Јерарха.
7.-8.	Учествовао у раду Комисије за ревизију Устава Српске Православне Цркве.
17.	Недеља Православља; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
21.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
22.	У свечаној дворани Матице српске присуствовао представљању књиге Матије Бећковића 100 мојих портрета.
26.	Примио у Владичанском двору у Новом Саду Епископа славонског г. Јована.
30.	У амфитеатру Спортског и пословног центра Војводина у Новом Саду присуствовао представљању документарног филма Доњецка Вратарница.
31.	Недеља Крстопоклона; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду и рукоположио ђакона Милорада Мишкова у чин презвитера.

Календар активности Епископа бачког

	АПРИЛ
1.	У згради Патријаршије српске присуствовао додели ордена Светог Саве г. Илији Илијадису, амбасадору Републике Грчке у Београду.
4.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
6.	Председавао заједничком седницом Епархијског управног одбора и Епархијског савета Епархије бачке.
7.	*Благовести; служио свету архијерејску Литургију у Светосавском храму у Новом Саду.*
11.	Примио у Владичанском двору г. Драгана Станића, председника Матице српске, и г. Селимира Радуловића, управника Библиотеке Матице српске.
12.	Учествовао у раду Комисије за ревизију Устава Српске Православне Цркве.
17.	Учествовао у раду седнице Великог Црквеног Суда. Истога дана учествовао у раду седнице Извршног одбора за прославу осам векова аутокефалности Српске Православне Цркве.
18.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода. Истога дана присуствовао чину освећења нових просторија Архива Српске Православне Цркве у Земуну.
20.	Био на прослави Крсног имена Патријарха српског г. Иринеја.
21.	Цвети; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
22.	У просторијама Радија Беседа у Новом Саду дао васкршњи интервју за Руску телевизију Сојуз.
23.	У манастиру Васкрсења Христова у Кању дао васкршњи интервју за РТВ Војводина.
25.	Велики Четвртак; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду. Истога дана служио Велико бдение у Саборном храму у Новом Саду.
26.	*Велики Петак; служио празнично вечерње и присуствовао јутрењу Велике Суботе у Саборном храму у Новом Саду.*
27.	Велика Субота; прусуствовао светој Литургији у манастиру Васкрсења Христова у Кању. Истога дана примио новосадско свештенство у свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду, поводом васкршње честитке.
28.	Васкрс; служио пасхално јутрење, свету архијерејску Литургију и узео молитвеног учешћа у пасхалном вечерњем богослужењу у Саборном храму у Новом Саду.
30.	У манастиру Ваведења Пресвете Богородице посетио болну игуманију Анастасију.
	МАЈ
1.	У манастиру Ваведења Пресвете Богородице, по благослову Патријарха српског г. Иринеја, чином велике схиме постригао игуманију Анастасију.
3.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
4.	У свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду примио учеснике семинара у организацији Фондације Конрад-Аденауер „Доживети Европу, причати о Европи”.
10.	У манастиру Ваведења Пресвете Богородице, по благослову Патријарха српског г. Иринеја, извршио чин опела над блаженопочившом схи-игуманијом Анастасијом.

Календар активности Епископа бачког

11.-18.	Учествовао у раду Светог Архијерејског Сабора.
17.	У Српском народном позоришту присуствовао свечаној академији посвећеној прослави осамстогодишњице аутокефалије Српске Православне Цркве у организацији Епархије бачке.
18.	У Светосавском храму у Новом Саду, поводом прославе осамстогодишњице аутокефалије Српске Православне Цркве у организацији Епархије бачке и славе наведеног храма, служио свету архијерејску Литругију уз саслужење епископâ: будимског г. Лукијана, банатског г. Никанора, врањског г. Пахомија, зворничко-тузланског г. Фотија, крушевачког г. Давида, далматинског г. Никодима, осечкопољског и барањског г. Херувима, умировљеног зворничко-тузланског г. Василија, умировљеног канадског г. Георгија, умировљеног милешевског г. Филарета и мохачког г. Исихија.
25.-26.	У Сентандреји узео учешћа у прослави осамстогодишњице аутокефалије Српске Православне Цркве у организацији Епархије будимске.
27.	У свечаној дворани Црквене општине у Новом Саду дао интервју за Телевизијску продукцију Епархије бачке поводом прославе три века Алмашког храма.
30.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
	ЈУН
1.-2.	Био у посети Епархији врањској поводом дочека дêла моштију Преподобног аве Јустина Ћелијског.
6.	Вазнесење Господње; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
7.	У Световаведењској обитељи у Ковиљу дао интервју за Руску националну телевизију.
8.-9.	У Кошицама, узео молитвеног учешћа у канонизацији свештеномученика Станислава Насадила.
12.	У Амбасади Руске Федерације у Београду присуствовао пријему поводом Дана Русије.
13.	У Саборном храму у Врању одржао беседу на свечаној академији поводом славе Епархије врањске.
14.	Преподобни ава Јустин Ћелијски; поводом славе Епархије врањске, у Саборном храму у Врању служио свету Литургију уз саслужење епископâ: врањског г. Пахомија и мохачког г. Исихија.
16.	Духови, први дан; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.
19.	У манастиру Преображења Господњег на Даљској Водици, био на прослави поводом годишњице хиротоније Епископа осечкопољског и барањског г. Херувима.
22.	У Светониколајевском храму у Турији, присуствовао вечерњем богослужењу и том приликом одликовао правом ношења напрсног крста протојереја Драгомира Трифуновића, пароха у Турији.
25.	У згради Патријаршије српске присуствовао додели ордена Светог Саве г. Александру Васиљевичу Чепурину, амбасадору Руске Федерације у Београду.
26.	Учествовао у раду седнице Светог Архијерејског Синода.
27.	Присуствовао пријему поводом прославе шестогодишњице избора Папе римског Фрање у хотелу Метропол палас у Београду.
28.	Видовдан; служио свету архијерејску Литургију у Саборном храму у Новом Саду.

Светињама у походе

ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА БАЧКА

СЛУЖБА ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ ЗА ПОКЛОНИЧКА ПУТОВАЊА

СВЕТИЊАМА У ПОХОДЕ

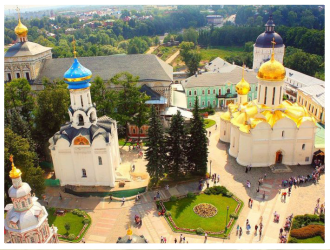
ОРГАНИЗУЈЕ ПОКЛОНИЧКО ПУТОВАЊЕ У РУСИЈУ

МОСКВА, САНКТ ПЕТЕРБУРГ, ОПТИНА, СЕРГЕЈЕВ ПАСАД, КРОНШТАТ, ПЕТЕРГОФ

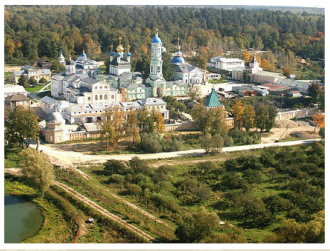

- Покровски манастир
- Даниловски манастир
- Новоспаски манастир
- Манастир свете Јелисавете
- Светојовановски манастир
- Манастир Хотково
- Оптина пустиња
- Шамордино
- Тројице Сергејева Лавра
- Донски манастир
- Храм Христа Спаситеља
- Црква светог Александра Невског
- Капела свете Ксеније Петровградске
- Смоленски сабор, Кремљ
- Саборна црква у Кронштату
- Казанска Саборна црква
- Исакијевски сабор
- Црква светог Петра и Павла
- Третјаковска галерија
- Ермитаж

Од 24. августа до 1. септембра 2018.

Пријаве и остале информације на телефоне:
064 129 36 16 и 021 526 068

СЛУШАЈТЕ НАС!
Наш глас сведочи о сусрету Цркве и света

БЕСЕДА
Радио Православне Епархије бачке, Нови Сад - 91,8 MHz

ТАВОР
Радио Црквене општине Бачка Паланка - 95,1 MHz

БЛАГОВЕСНИК
Радио Црквене општине Сомбор - 95,7 MHz

СЛАВОСЛОВЉЕ
Радио Црквене општине Суботица - 90,7 MHz

Радујмо се заједно!

ПОМОЗИМО ИЗГРАДЊУ ХРАМА У МАНАСТИРУ ВАСКРСЕЊА ХРИСТОВА НА СУНЧАНОМ БРЕГУ У КАЋУ

Текући рачун код Војвођанске банке А. Д. Нови Сад
број 355-1089360-75